

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Egy év után.

Most mult egy éve azoknak a szomorú napoknak, amikor a királyi biztos, esendőrkkel és katonasággal körülvéve uralkodott a vármegyházán.

Tele voltak a szívek keserőséggel, aggodalommal. A jövő bizonytalan volt. Közel voltunk a kétségbeeséshez. A kezek öklbe szorultak s összegyűlt a lelkekben a dac, a gyűlölet az önkényuralom szolgálai ellen, akik készek voltak nemzetük vesztére a reakció zsoldjába szegődni.

Megaláztak bennünket. A törvények könyvét, amelynek igazságát eskü erősíti meg, félredobta a szuronyokra, a zsoldosokra támaszkodó hatalom.

Az alkotmányt el akarta kobozni az önkény s ezeréves szabadságunkat lábbal tiporta a bécsi elbizakodott és rövidlátó politika.

A kinjában vonagló nemzetnek gögösen szemébe kacagott az a vigyorgó rém, amely századok óta kísért már Magyarország történelmének szomorú korszakaiban. Az abszolutizmus fenyegetett bennünket.

A huszadik században fel akart kelni sirjából az a mumia, amelyet a felvilágosodás, a haladás, az öntudatra ébredt emberi méltóság visszataszított oda, ahonnét származott: a sötétségbe.

Az önkényuralom, a korlátlan emberi akaratnak tobzódása a gyávaság, a butaság és bűn szülötte. Gyáva milliók meghajolnak a bálványok előtt, amelyekre a butaság ráfogja, hogy istenek s a bűn kizsákmányolja, végig korbácsolja a népet, hogy odaterelje a rabigába, a diadal-szeker elé, amelyről gögös caesarok leköpi és kikacagják azt a sok millió nyomorult törpét, akik a barmok türelmével huzzák az igát, huzzák, huzzák és dicsimnusokat ordítanak a szabadság és emberi méltóság elnyomóinak.

És kiválnak a tömegből százak, ezek,

akik büszkék arra, hogy szolgálk lehetnek; akik a butaság bálványainak nevében korbácsot fognak a kezükbe és leigázzák, meggyalázzák saját fajukat, nemzetüket, legjobban pedig önmagukat.

Ez a rém kísértett most egy éve. Fel-támadott az évszázados bűn, amely vérnyomokat festett sokszor a haza földjére s amely szégyenpírt kerget az arcokba: az árulás, szolgálalek felkinálkozása.

Most talán jobban érezzük, hogy minő megaláztatásban volt részünk, mint azokban a szomorú napokban. Kábult fejjel jártunk, mint akit egy nagy ütés ér. Elhittük, hogy a felvilágosodás századában el lehet kobozni abszolút akarattal a milliók igazságát. Talán ez volt a legnagyobb bűne annak a kornak.

A kishitőség sok embert elernyesztett. De viszont nagy erkölcsi eredménye az, hogy a kibontakozás megdöbbentette az ingadozókat is s nem hisszük, hogy ha még egyszer hasonló veszedelmet hozna a végzet, akadna egyetlen ember, aki akár félelemből, akár opportunitásból el engedné magát tántorítani arról az állásponttól, amelyet ősi alkotmányunk jelöl ki minden igaz magyarnak.

Most egy éve a népharag elől futva menekült a vármegyházából dirigáló királyi biztos, a melléje rendelt adjutánsokkal együtt.

Virágvasárnap reggel arra virradtunk, hogy szellőztetik a főispáni lakást, amelynek tárva-nyitva voltak az ajtói. A díszőr elvonult a kapuból, csak egy szál csendőr vigyázott az ország pénzén vásárolt fényes butorokra. A királyi biztos iroda aranybetűs címtáblája s a nagy terem bezárt ajtaja nem hirdette, hogy az autonómiát kilakoltatták s a közhatalom nem a közgyűlés termében, hanem a főispáni lakásban székel.

Megkönnyebbültünk. Szinte ujongott még

a tavaszi napsugár is és a magyar alkotmány diadalával volt tele minden kebel.

A kemény próbákra tett vármegyébe visszatért a régi élet s a történelem egy újabb bizonyítékot jegyzett fel arról, hogy a magyar alkotmánynak legerősebb bástyája az ősi önkormányzat, amely féltékenyen őrizi a szabadságjogokat, a nagy ősök hagyományait s mindegyik egy-egy erdőddé alakul át, ha a reakció újból merényletet intéz a nemzet ellen.

Egy esztendő mult el azóta, hogy visszatért a zavartalan alkotmányos élet. Ez az egy esztendő tanubizonyságot tesz amellett, hogy sok küzdelem van még hátra, amíg alkotmányunk minden merénylet ellen biztosítva lesz. Bécs nem bocsátja el könnyen a zsákmányát. Minden talpalattnyi területet, amelyen teljes önállóságunk utjait egyengetjük, erős harcok árán kell megszereznünk. A nagy alkotmányos harc csak fegyverszünetben végződött. A pozitív eredmények még messze vannak. A nemzet sebei még most is nyitvák s orvosságul csak a türelmet kaptuk.

Uj uton indultunk el, hogy más oldalról, más harcosokkal közelítsük meg azt a célt, amely négyszáz esztendeje tartja feszültségben a nemzetet. Nem nyugszik azonban az alattomos, a rejtett kéz sem, amely az utat el akarja téríteni. Négyszáz esztendő óta a magyar politika minden utja Bécsbe vezetett.

A most tört uton is oda tér-e? Ezt kérdi a nemzet, amely aggódik a jövőendő felett.

A baglyok azt huhogják, hogy az új korszak is csak a régi nyomokon, bécsi parancsszó után igazodik; hogy nincs haladás, nincs vívmány semmiféle téren s kormányunk most is tehetetlenül áll a nagy nemzeti kérdésekkel szemben.

Az ige könnyen érthető. A mult politikáját akarják igazolni, amikor azt hirdetik,

DROGERIA AZ ARANY KERESZTHEZ

Zalaegerszegen, az Arany Bárány átellenében

A legolesőbb beszerzési forrás gazdasági, háztartási, betegápolási, gyógyszeranyagok, pipere- és illatszerekben

A kitünőnek bevált **Gentry kávé-keverék** kilója 3 korona 20 fillér.

hogy az új emberek sem képesek többre, mint a régiek.

Korai és igazolatlan a vád. Azt tudta mindenki, hogy egy esztendő alatt százados hibákat jóvátenni, a világ folyását megváltoztatni nem lehet. Nem várhattunk egy csapásra gyökeres átalakulást, csak következetes nemzeti politikát és becsületes, őszinte kormányzatot.

Az a meggyőződés él a nemzetben, hogy azok a férfiak, akik ma vezetik az országot, a nemzeti célokat nagy elhatározással és munkával megvalósítani akarják. Ez a bizalom alapja. Hogy megmaradnak-e elhatározásuk mellett, ebben nem lehet kétség. Hogy lesz-e sikere politikájuknak, nagy részben a nemzettől függ.

Ha nem haladtunk is az elmúlt év alatt mérföldes lépésekkel nemzeti ideáljaink felé, az bizonyos, hogy a nemzeti szellem napról-napra erősödött. Ez pedig az új korszak vezéreinek az érdeme.

Nem mulott el tehát meddően az esztendő, mert a magyar politikának egyik legnagyobb feladata épen az, hogy felébressze és megerősítse a nemzeti öntudatot.

Bizzunk a szebb jövőben s bizalommal várjuk, hogy a lezajlott küzdelem vezérei és harcosai beváltják, amit ígértek és a nemzetet a felszabadulás, az anyagi és szellemi megerősítés, az ősi dicsőség útjaira vezetik.

Mi lesz a fekete táblával?

Egy régi római jogelv azt mondja: ne bis in idem. Kétszer egyazon dologban ne ítélkezzünk, ne vélekedjünk.

Nem mai keletű az a magyar példaszó sem, hogy egy rókanak két bőrét nem lehet venni. Ugyanarról a témáról egy írónak elegendő egyszer is írni: ezzel a jó tanácsal meg a stilisztika szolgál.

S mindezeket bölcsen tudván, megvallom, nem szívesen írok a szégyentábláról — ezuttal immár másodszer.

Unalmas is lehetek, mint aki örökké egy vesszőparipán nyargal; meg azután — szó a mi szó — a tárgy se valami időszerű.

Akkor, a megye első határozata nyomán, a harc hevétől forrongó kedélyek idején nagyon is aktuális volt a téma.

De ma már esendesebb mederbe tért a közhangulat.

Miniszteri nyugdíjat huznak Kristóffyék, s a renddel nagyon földiszítva a «Fájlics» s a törvényellenes kormány egyéb támogatói is jórészt megmaradván állásaikban: innen-onnan köztiszteltnek örvendő haladnak előre a számárlétrán. Mintha csak semmi se történt volna: annyira napirendre tért mindezek felett a nemzet.

Joggal kérdezheti tehát tőlem bár akármilyen: miért akarok én nagyobb hazafi lenni mint más, katolikusabb lenni mint a pápa. Minek bolygatom, a mit a szálló időnek fővénye immár betemet. Miért írok — kora tavasz idején ki látott megkésztet fekszt? — még most is a fekete tábláról?

Am én szívesen sorát ejtem ennek is.

Concedálok, hogy a darabont-ügy aktáit — legálább látszólag — végleg lezárta — a közhangu-

lat. Nem így hivatalos világ. Ott — és tanum lehet erre Lengyel Zoltán — még mindig könnyebb aktákat lopni, mint aktákat lezárni. Egy-egy megfélebbezett határozat végleges elintézése ottan esztendőkre kerül; és tengeri kigyóként húzóda, fölbukkannak egyes ügyek olykor szinte meglepetésszerűleg akkor, mikor azoknak epizódjait is rég elhangoztatta a köztudat.

Igy történt ez most is. A vármegye, mint emlékezhetünk, a szégyentábláról szóló határozatot kerekas tíz hónapja, még a múlt év május havában hozta.

Ezt a véghatározatot megfélebbezték az ötok. Az iratok felmentek a belügyminiszteriumhoz és — more patrio — ott heverték vagy félesztendeig.

A mostani január közepe táján végre megjött a rendelet. Nagy körültekintéssel volt fogalmazva. A maga velős Tacitusi tömörségében egész kis mestermű.

Mintha csak valami fiskális tollából került volna elő. Meglátszott, hogy fontolgatva csinálták. A fontolgatás pedig — ezt Hugo Viktor mondja — a tettek halálát jelenti. Így most is. A belügyminiszter a márványtábla felállításának mellőzését rendelte el, tagadhatatlanul azonban olyan jogászai megokolással, mely előtt mindenkinek meg kell hajolnia.

„Ujabb jogrendszerünk a becsületbüntetés jellegével bíró megtorló intézkedéseket immár nem ismeri.»

Ez volt az első indok. »A ténykérdelmények és a beszámíthatóság mértékének minden ítélkezésben megkivánt gondos mérlegelése nélkül határozott a megye,« — ez volt a második pont.

»A vármegye, mint erkölcsi testület büntető hatalommal tagjai felett nem rendelkezik, leszámítva a széksértés esetét, melyről a 86. XXI. tc. intézkedik: ez volt a sláger.

S mindezekért a vármegye közönségének hazafias intenciókból eredő s a jogos megtorlás célzatával hozott, de érdemileg kifogásolható felebbezett határozatát meg kellett változtatnom — mondja a belügyminiszter.

Semmi szavunk e rendelet ellen, a melynek argumentumaiban felhozottakat sarkalatos alapjogokként ismeri minden modern állam. De nem volt szava a vármegyének sem, sőt ellenkezőleg, úgy határozott, hogy a márványtáblába a saját határozata helyébe ezt a rendeletet véseti.

S a megyének ezt az újabb határozatát az ötok újból megfélebbezték. Ezzel a szégyentáblájuk ismét szőnyegre került és aktualitását csak növeli az a tény, hogy ebben az ügyben — úgy gondoljuk — most lesz kimondva az utolsó szó.

S épen ez az ok, a miért e tárgyhoz még egyszer hozzászólni óhajtunk, annál is inkább, mert vármegyénk reputációjának vélünk ezzel szolgálatot tehetni.

Mert végtére is, mi itt a tényállás?

A nemzeti ellenállás legforróbb napjaiban tartottunk egy hazafiaságtól izzó közgyűlést. Az ezen hozott határozat híre villámként szárnyalt el messzire. Hasábkotat irak a márványtábláról országsszerte s a koalíciós lapok legtekintélyesebbjei vezető cikkelyekben üdvözölték a kuruc Zalát.

Híresek lettünk egy csapásra a márványtábla révén, a mely még ma sincs felállítva s amely, ha a belügyminiszter ur ismét a felebbezők álláspontjára helyezkedik, nem is fog felállítatni soha.

De ezt nem hisszük; ezt nem hihetjük.

Elvégre most már nem is megbélyegzésről, szégyentábláról van szó, hanem csak arról, hogy egy miniszteri rendelet táblába véssessék.

Sem többet, sem kevesebbet nem akar a megye. Nem akar országos botrányt csapni, alig hegedő, fájó sebeket fölzagatni.

Nem lennének fekete-sárga koszorúk, mellözve lennének a gyászbeszédok, mellözve a halotti tor. Csak egy miniszteri rendelet esendben-rendben felállításáról volna szó.

Azt pedig talán csak nem tiltja el Magyarország alkotmányos belügyminisztere, hogy az ő

saját rendeletét egy vármegye emléktáblába véssesse.

Nem várjuk ezt különösen attól az Andrássy Gyulától, aki hivatalbalépésekor két fő darabont belügyminiszteri tisztviselő hódolatát azzal utasította vissza: »az urak tisztelgését nem kívánom; szolgálataikra nem reflektálok!«

És nem várjuk ezt az újabb megsemmisítő határozatot épen vármegyénkkel szemben, amely a szenvedés és nyomor napjaiban mindvégig híven kitartott a nemzeti ügy vezérei mellett és így egyáltalában nem szolgált rá, hogy nevétségessé váljék egy ország színe előtt.

De nem várhatjuk ezt a kormánytól sem, különösen akkor, midőn vármegyénk élén az ő bizalmának letéteményeseként a legmagyarabb főispán áll.

És végül még egyet! Izzó gyűlöletünknek ismét hamarosan nyomába lépett az apáthia, a közöny.

A mérhetetlen tenger dagályát alig váltja fel oly hamar az árapály, mint amely gyorsan a mi nagyon is jogos felháborodásunk hullámai elsimultak.

Hejh! pedig de nincs rendén, hogy olyan gyorsan tud felejtetni ez a nemzet.

A fergeteg elült; a vész egyidőre elvonult. De ki mondhatja, hogy a mai állapotok teljesen konszolidáltak?

Nem csüng-e fejünk fejünk felett éjt-nappal az abszolutizmus Damokles-kardja?

Vajjon nem fog-e újból bekövetkezni rajtunk nemzetünk balvégzete, amely annyi megpróbáltatásnak, szenvedésnek, küzdelemnek tette ki az egyedül álló magyart?!

S ha most, a béke mámorában nem alkotunk példát, hogy ebben az országban első sorban a haza iránt tartozik hűséggel mindenki; ha vétke feleddéssel keblünkre szorítjuk azokat, kiknek minden lépését mélységes megvetéssel kellene kísérnünk egész a sirig: vajjon egy újabb nemzeti ellenállás idején nem fognak-e újból százával akadni a judások, a gazok; nem fognak-e újból szabadon garázdálkodni az Ephialteszek s mialatt aggódo virrasztásban tölti éjjeleit a honfibu: nem fog-e ismét arcátlan orgiákat űlni a kibérlett lelkiismeret? . . .

Ezeket a kérdéseket vesse fel magában Andrássy gróf; s akkor bizonyosak vagyunk benne, mi sem vetettük fel hiába a kérdést: vajjon mi lesz a fekete táblával?

Dr Udvardy Imre.

Az önállóság felé.

Magyarországon ma a legfontosabb kérdés a gazdasági önállóság kérdése. Ettől várja a nemzet sorsának jobbra fordulását, gazdasági megerősödését, teljes politikai függetlenségét.

Hogy mit hoz számunkra a gazdasági önállóság, erről ne beszéljünk. Mert nincs ember, aki belátja a jövőndőbe s előre ki tudná számítani azokat az esélyeket és konjunkturákat, amelyekből a jövőndő függ. Meghozza-e az önálló vámterület mindazt, amit tőle várunk, nem tudjuk. De bizzunk benne, hogy igen.

Már az a körülmény, hogy az osztrákok minden erővel igyekeznek fenntartani a közönséget, azt bizonyítja, hogy félnek az elválástól; félnek attól, hogy kisiklik a kezük közül a fejőtehen kötele. Elvesztik a hajmeresztően sok milliót, amelyből gyáraikat, palotáikat, muzcumait, utjaikat építették. Nem lesz többé gyarmat, ahová belökhessék a külföldi verseny ellen erős vámokkal védelmezett rongyot s Magyarország nyersterményeiből előállított százezerféle iparcikket. A bécsi spekuláció nem határozhatja meg a magyar buza árát s drágábban kell megfizetni Magyarország terményeit.

Láttuk a kiegyezési tárgyalások alatt köz tudomásra jutott hírekből, hogy az osztrák kormány hogyan akarta kitolni a vámvonat felállít-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladekot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utazatokat is kínálnak, kérjen mindenkori „Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendeletre a gyógyszerüzletekben. — Ára üvegenként 4.— korona.

tásának idejét. Neki hosszú lejárata kiegyezés kell. Legalább is husz esztendő.

Addig csak ad az Isten valami háborút, vagy politikai válságot s a hosszú lejárattól lehet még hosszabb lejárattal. Vagy pedig ha már éppen meg kell lenni a külön vámterületnek, husz esztendő elég idő ahhoz, hogy az osztrák gyárosok fióküzleteket állítsanak fel Magyarországon, áttelepítsék a munkásaikat s tovább is nyitva tartásuk az osztrák, amelyen keresztül a magyar pénz átcsörgedezik az osztrák tőke gyűjtő medenéibe.

Az ausztriai közvélemény nem tud belenyugodni abba a gondolatba, hogy Magyarország valaha gazdaságilag önálló lehessen. Sőt komolyan nem is veszik a kérdést. A bécsi kereskedő, amikor magyar vevője a külön vámterületről beszél, rejtélyesen mosolyog s kicsinylőleg int a kezével; mintha azt akarná mondani: soha se lesz az meg. Vagy elbizakodottan állítja, hogy Magyarországon képtelenek egy becsületes inget előállítani. (Megtörtént.)

Ennek a nagy elbizakodottságnak az az alapja, hogy a császár hatalmában bíznak. Az sem mese, hogy az osztrákok egész komolyan meg vannak győződve, miszerint az utolsó pillanatban a császár minden áron meg fogja akadályozni a vámsorompók felállítását. Az alkudozás, egyezkedés csak olyan megengedett politikai játék. Ha a békes kiegyezés nem sikerül, akkor jön az »einmarschieren« és a burg fegyverrel is meghódítja Magyarországot az osztrák érdekeknek. Hiszen kötelessége is. Azért osztrák császár.

Azt elfelejtik a sógorok, hogy a burgban nem csak az osztrák császár, hanem a magyar király is székel. Az nekik smarrn. A magyar királyságot csak amolyan címnek tekintik, mint a tiroli grófságot.

A történelem feljogosítja az osztrákokat erre az álláspontra. Már tudnillik az Ausztria által csinált történelem. Sokszor lenyűgözte már a császári fegyver Magyarországot s az osztrák császárok sokszor elfelejtették, hogy egyszermind magyar királyok is. De nagyot fordult az idők kereke s az öntudatra ébredt nemzetet nem lehet csak úgy zsebre dugni, mint báró Beck Vladimir hiszi.

Az alkudozó miniszterek visszamentek Beesbe. Nem vitték magukkal a hosszú lejárata kiegyezést. A magyar kormány az ezen kérdésben tanúsított magatartásával beváltotta programjának egyik fontos pontját.

Bármit hozzon is reánk az önálló vámterület, az bizonyos, hogy az államok ezideig semmiféle intézménnyel és intézkedéssel sem tudtak a gazdasági élet alakulására olyan befolyást gyakorolni, mint a vámüggyel.

Bécsben ezt már nagyon régen tudták, Magyarországon azonban csak akkor kezdtek róla elmélkedni, amikor az első szerződés sulyos kezdett lenni. Ekkor is csak addig ment el a magyar parlament, hogy 1870 március 20-án tartott ülésében Deák Ferenc indítványára utasította a kormányt, hogy bizottsági tárgyalás útján szerezzen magának adatokat arra nézve: milyen hatása van a vámszövetségnek a magyar közgazdasági életre. Hogy mi lett erre a válasz, nem tudjuk.

Ma már azonban bizonyos, hogy a vámüggyel lehet olyan irányt adni, hogy mi leszünk az európai nemzetek koldusai. Így kezelték a vámügyet Mária Terézia óta. A harmadodi hivatalok olyan vámtarifákat irtak elő, amelyeknek vámtételei a mi nyersterményeinknek Ausztriába való bevitelét megkönnyítették, de Ausztria határain túl való kivitelét lehetetlenné tették; az osztrák iparcikkek beözönlését előmozdították, a külföldiek behozatalát pedig prohibítív vámokkal megnehezítették.

Ennek a következménye lett az osztrák ipari termelés megnövekedése, amelyhez mi még a nemzetközi szerződések révén is hozzájárultunk, mert a magunk rovására ezek megkötésénél is osztrák érdekekért hoztunk áldozatot (példa a híres borvám klauzula); következménye lett az is, hogy — miután Ausztriának módjában állott az ipari termelés bármennyire fokozni, míg a nyerstermények tetszés szerint nem szaporíthatók — mi hátra maradtunk s mindig hátrább fogunk maradni. Sőt hátrább maradtunk a kis Balkán államoknál is.

Most érkezünk a válpontoz. Tudni kell, hogy 1867-től fogva már az előző évtizedektől eltérőnek látszó bécsi politikába mi is belezártunk. Vámközösségbe léptünk Ausztriával, de ezen

közösség 10 évenként újított meg. Az erre vonatkozó törvény így szól: »ha a szerződés fel nem mondatik, akkor ez további 10 évre folyton fenállónak ismertetik el. Felmondás esetén a vám és kereskedelmi szövetség megújítása iránti tárgyalások azonnal megkezdendők.«

Igy szól az 1878 évi 20. s az 1887 évi 26. t. c. Ebbe, illetve az osztrákoknál ugyanigy hangzó pontba kapaszkodnak ma a bécsiek.

Ugy értelmezik ugyanis a törvényt, hogy meg kell kezdeni az új tárgyalást és addig folytatni, amíg a nekik tetsző egyezés létre nem jön. Könnyen beszélnek, mert birtokon belül vannak. Azzal sem törődnek, hogy az 1899 évi 30. t. c. szerint nálunk »az önálló vámterület jogállapota állott elő.«

Legyen nektek ebben örömtők, mondták a bécsiek, de hogy a tényleges önálló vámterület állapota ne állhasson elő, arról majd mi teszünk. És könnyen tehetnek, mivel a törvény azt is rendeli, hogy a nemzetközi szerződések hosszabb időre, mint a törvény hatályának tartama, vagyis 1907 éven túl terjedő időre nem köthetők. De a Fejérvári kormány elszereződött 1917-ig.

Az 1899. 30. t. c. hatálya ez év végén megszűnik s ekkor már arra sem hivatkozhatunk többé, hogy mi az önálló vámterület jogállapota állunk.

Ha az osztrákok a tárgyalásokat kihúzzák az év végéig s ha a magyar király át nem szól az osztrák császárhoz, úgy 1908 január 1-én a vámterület kérdésében beáll az exlex.

Hogy akkor melyik parlamentet oszlatják fel fegyverrel, azt még előre nem tudhatni; de az bizonyos, hogy Magyarországon alkotmányosan csak a parlament közreműködésével lehet kormányozni.

A gyümölcsfa tenyésztésének fontossága.

A fatenyésztés mint közgazdasági, mint közegészségügyi szempontból egyike a mezőgazdaság fontosabb ágainak.

Fontos közgazdaságilag azon okból, mert a fatenyésztés által a talaj azon mélyebb rétege használtatik ki, mely egyébként mezőgazdasági termelés által ki nem használható, valamint oly természeti fekvéssel bíró föld területek, melyek eke általi művelésre éppen nem alkalmasak, míg egyes e célra kiválasztott fánemek tenyésztése által nagy haszonnal kihasználhatók; továbbá némely vízenyős, egyébként semmi hasznát nem adó nedves, mocsaras területek a füztermelés által gyakran igen szép jövődelmet képesek nyújtani.

A fatenyésztés közegészségügyi szempontból is nagy fontossággal bír. Hiszen ismeretes, hogy a fák és cserjék leveleik alsó lapján a levegő széndioxidját veszik fel; azt felbontják s abból a szénest testük gyarapítására visszatartván, a nekünk szükséges élelmet hilehelik, visszaadják. — Főleg nedves, mocsaras, maláriás vidéken igen nagy szerepe van a fáknek a levegő tisztításában és a talaj kiszárltásában is.

Belátható tehát, hogy a fatenyésztés felkarolása javíthat még a vidékek égalji viszonyain is. Oly vidék ugyanis, mely be van fástva, éjelenként igen sok harmatot sűrít le a levegőből, mely harmat elpárolgásáig a nap hőisége egy ideig lekötött, az ily vidékeken a forróság nyáron későbbben veszi kezdetét, mint oly vidékeken, a hol fák nincsenek.

Ha már egyáltalában maga a fatenyésztés ennyire és ily sokféle szempontból fontos, mennyivel fontosabb még a fák leghasznosabbjainak: a gyümölcsfáknak tenyésztése.

Még a kisebb ház- és kerttulajdonosoknál is igen fontos az udvar és házi kertnek gyümölcsfákkal való beültetése; mert a gyümölcsészet főleg napjainkban a folytonos veszélyben és pusztulásban levő szőlőink pótlására egyedüli támaszunk.

A gyümölcs egészséges, vértisztító és üdítő táplálékul szolgál, s mint pótló élelmiszer, főleg a gabona és bortermelekre alkalmatlan vidékeken kettős fontossággal is bír.

Ha pedig valamely község, avagy vidék valamely nemesebb fajta gyümölcsből nagy mennyiséget, tehát annyit termel, amennyit elfogyasztani nem képes: úgy a felesleg kereskedelmi kivitelre cikké válik részint a közelebbi nagyobb városokba és a fővárosba, részint pedig a külföldre.

Hogy oly vidékre, mely egyik vagy másik gyümölcs termelésre kiválóan alkalmas, mily köz-

gazdasági fontossága a gyümölcs termelés s hogy mily gazdagon jutalmazza meg felkarolását, az alábbi adatokból is megítélhető.

Franciaország egyik kis városa, Boulbon kajszinbarackból bevesz évenként 300.000 francot, Cavallion falu, köves murnyás talajon termelt mandulából bevesz évenként 60.000 francot. Németországban a mühlhauseni völgyből 300.000 márká árú cseresznye kerül a forgalomba. Montreuil városkából évenként 6 millió franc értékű őszibarackot küldenek szét a szélrózsa minden irányába. Lyon vidékéről 5 millió franc árú gesztenye adatik el. Macon vidékéről évenként 5—6 millió franc árú dió kerül a forgalomba. Az Amerikai Egyesült Államokból az őszibarack kivitel már 1894-ben 140 millió forint értéket képviselt. — A tiroliak Bozen vidékéről évenként 280.000 korona árú »Kalvill Edelrother« és »Rozmarion« almát küldenek szét a külföldre; Vitry városa nagy körtékből 1893-ban 112.000 forintot kapott. Bretagneban 1891-ben 170 millió forint értékű boralma termeltetett és dolgoztatott fel.

Szerbia évenként 10—12 millió, Bosznia pedig 12—15 millió K árú aszalt szilvát állít elő és küld szét a világ minden részébe.

De ne menjünk ily példákért oly messzire a külföldre.

Ime Keeskemét és Nagykőrös 1894-ben 427.800 forint értékű kajszinbarackot, abegyet is szőlőt szállított el a vasuton; Göncz abaujtornamegyei kisvároska, — oseresznyéből évenként 8—9000 forintot, Kisszeben sármegyei városka pedig kajszinbarackból 9—12.000 forintot vesz be átlagosan. Nagymaros 1894-ben szőlőért 290.000 forintot vett be.

A mi hazai adataink, a gyümölcstermelés és értékesítését illetőleg, még ugyan igen hiányosak, de annyit tudunk mégis, hogy az utóbb évek gyümölcs kivitelünk értéke a 8 millió értéket meghaladta.

Hogy mily áldás ez gazdáinkra most, midőn a buza és egyáltalában a gabonáink annyira hanyatlottak, hegyi bortermeleink nagyobbra tönkre tétetett a filokszeria által; a midőn továbbá a mezőgazdaság válságban van, — ezt azt hiszem mindenki könnyen befogja látni. — Mindezen adatokból kiviláglik, hogy a gyümölcsfák tenyésztése igen nagy fontossággal bír népünk, különösen milliókat lehetne gyümölcsből bevenni oly vidékeken, mint a mió a mi szegény Göcsejünk, mely lejtős és hepe hupás volta miatt egyébre ugysem igen való, mint takarmány és legelő gazdálkodásra és ezzel kapcsolatban állattenyésztésre. Sajnos azonban, hogy a mi Göcsejünkben népünk nem mutat kedvet és hajlamot a gyümölcset iránt.

Svájczban, Belgiumban, Ausztria és Németország több tartományában a mezőgazdaság majdnem nagyrésztben takarmány és gyümölcstermelésre és ezzel kapcsolatban állattenyésztés és tejgazdaságra van alapítva; de nem is érzik ám ezen országokban a gabona ár rohamos hanyatlásának káros következményeit oly mértékben, mint épen nálunk, az egyoldalú gabonatermelésre alapított gazdálkodási rendszer mellett.

Hogy mikép létesíthetünk virágzó gyümölcs telepeket, arra még visszatérünk.

A vándor.

Hivatalos rovat.

Közhirre teszem, hogy az 1888 évi VII t. c. 17 §-a, az 1894 évi XII t. c. 23 §, az 1900 évi XVII t. c. valamint a nagyméltóságú m. királyi földművelésügyi minister ur 104300/III 2. 901 számú rendelete értelmében a tavaszi haszonállat vizsgálatot Zalaegerszeg r. t. város területére f. évi április 14-ét tűzöm ki.

A tavaszi haszonállat vizsgálat következő sorrendben és módon fog eszközöltetni:

A lovak vizsgálata az állatvásártéren április hó 14 én reggel 7 órától 10 óráig eszközöltetik.

A szarvasmarha, juh és sertések vizsgálata és az állat összeírás ellenőrzése ugyanezen napon d. után fog eszközöltetni.

A haszonállat vizsgálatra a következő irányelvek mérvadóak: A lovak elővezetése akként történik, hogy az egyes állatok egymással ne érintkezhessenek. Azon állatbirtokosok, kik lovakat a kijelölt hely és időre elővezetni nem akarják, kötelesek ebbeli szándékukat a rendőrkapitányságnál a vizsgálat megkezdése előtt írásban bejelenteni és állataikat saját költségü-

kön a vizsgálatot teljesítő városi állatorvos által a vizsgálat előtt 8 napon belül megvizsgálatni. Azon állatbirtokos, aki állatorvossal rendszeresen és állandóan felügyelt állataira, nem tartozik lovat a tavaszi vizsgálat alkalmával a kijelölt vizsgálati helyre elővezetni, azonban az állandóan kezelő állatorvos köteles a tavaszi haszonállat vizsgálat határnapját megelőző 3 napon belül darabonként megvizsgálni, és az eredményt a vizsgálatot teljesítő állatorvossal közölni.

A tavaszi haszonállat vizsgálat alkalmával a magyar királyi állatorvos (Polgár Arnold Wlasits utca 10) a már szabad szemmel is észre vehető szemhibában szenvedő és az állatbirtokosok által fedezetés szempontjából kívánt megvizsgálás céljából elővezetett kancákat főleg a szemhiba keletkezési oka, illetve átöröklési természete (havi vak) tekintetében alaposan megvizsgálni és az eredményről igazolványt kiállítani tartozik. Az ilyen alkalommal végzett ilyen vizsgálat és arról kiállított igazolvány díjtalan.

Ugyancsak köteles a vizsgálatot teljesítő állatorvos ez alkalommal az állatbirtokosok által beteg vagy beteg gyanusnak bejelentett állatokat alaposan megvizsgálni, és ezek gyógykezelésére vonatkozó intézkedést díjtalanul megadni.

Felhívom végül az állatbirtokosokat, hogy állataikat, melyek előzőleg megvizsgálva nem lettek, a kitűzött időben elővezessék illetve, tartozkodási helyükön otthon tartásuk.

Ezen intézkedések megszervezése az 1888 évi VII t. o. 17 §-a és 154 §-ának e pontjában előírt megtorlást vonja maga után.

Zalaegerszeg, 1907. évi március 22-én.

Németh h. polgármester.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Szombathely állomáson létesítendő 20 (husz) állásos mozdonyoszin egy részének vasfedél-szerkezetére, illetve az ennek előállításához szükséges munkák végrehajtására. A részletes feltételek az üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában a hivatalos órák alatt megtudhatók. Az ajánlatok benyújtási határideje április hó 3-ika.

Sopron, 1907. évi április 3-ikán.

A soproni kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

Meghívó. A Tulipánkertszövetség zalaegerszegi fiókja f. évi április 7-én d. e. 11 órakor a vármegyeház nagytermében tartja évről évre rendezésű közgyűlést, melyre az igen tisztelt tagokat tisztelettel meghívja dr. Szigethy Elemérné elnök. Tárgysorozat: 1. A titkári s ezzel kapcsolatban a pénztári jelentés és zárszámadás. 2. A Magyar Ipar Védő Egyesület zalaegerszegi fiókjával való egyesülés kérdése. 3. Indítványok a Magyar Ipar Védő Egyesület zalaegerszegi fiókja f. évi április 7-én d. e. 11 órakor a vármegyeház nagytermében tartja rendezésű közgyűlést, melyre az igen tisztelt tagokat tisztelettel meghívja Königmayer János elnök. Tárgysorozat: 1. A Tulipánkertszövetség zalaegerszegi fiókjával való egyesülés kérdése. 2. Indítványok.

Eljegyzés. Bozay Jenő győri kir. törvényszéki aljegyző eljegyezte Udvardy Rafaela urleányt, Udvardy Vince főgimnáziumi tanár bájós leányát.

Katonai előléptetés. Boér Sándor honvéd huszár őrnagynak alezredessé történt kinevezésére vonatkozó hírnök korai volt. Bizonyos ugyan, hogy a zalaegerszegi huszárosztály parancsnoka legközelebb előlép és mint ezredparancsnok távozik körünkől, de a kinevezés még tényleg nem történt meg.

Bírói kinevezés. Ó Felsége a király Dr Grün Gyula tapolcai kir. albirót ugyanazon bírósághoz járásbíróvá, — Dreven Lajos nagykanizsai kir. járásbírói albirót pedig ugyanoda járásbíróvá nevezte ki.

Gyászír. Tuboly Zsigmond csonkahegyháti földbirtokos 4-én reggel 52 éves korában Zalaegerszegen váratlanul meghalt. Az életéről férfi a múlt héten rosszul érezte magát, bejött a városban lakó vejéhez, hogy az orvossal magát megvizsgáltassa. Orvosa tanácsára itt akart néhány napig maradni. Másnap állapota rosszabbra fordult s néhány órai kómádás után kiszendvedt. Temetése 5-én volt Csonkahegyháton. Neje szül. Szabó Zsófia, leánya Tuboly Margit férj. Papp Sándorné, fia Tuboly Aladár, neje és két unokája gyászolják. — A megboldogult tevékeny részt vett a közéletben. A negyvennyolcas függetlenség párt rajongó híve volt. Gondolkodásában, életmódjában, külsejében egy kivesző típust képviselt: a kisbirtokos falusi nemest. A vármegye egyik legrégibb családjából származott, amelynek tagjai már vagy elhagyták az ősi birtokot s tanult emberek lettek, vagy parasztkká váltak. Tuboly Zsigmond a maga igénytelenségével, egyszerűségével is ur maradt a portáján. Nyugodjék békével!

A nemzeti ellenállás története. Dr. Horváth József szamosújvári országgyűlési képviselő, a vármegyei tisztviselők országos egyesületének titkára, a „Vármegye“ című lap szerkesztője megírta a nemzeti ellenállás történetét egy hatalmas album alakú könyvben. Minden ellenálló vármegyét külön tárgyal s így természetesen rólunk is esik szó. De ahogy a zalai ellenállást elmondja, abban nincs sok köszönet. Különösen a vármegye tisztikarát tünteti fel ez a könyv olyan színben, amely a valósággal s a történetekkel nem egyezik. Az a négy oldal, amelyet a szerző Zalaegerszegnek szentel, néhány téves adatot is tartalmaz, amelyek nem holmi mellékkörülményekre vonatkoznak, hanem a lényegre. Hogy honnét vette a szerző értesüléseit, nem tudjuk; az impressiónk azonban az, hogy a forrása tendenciózusan ferdtett, vagy nagyon messziről nézhet a zalai ellenállást, mint Horváth József képviselő ur is, aki könyvében azt állítja, hogy járt itt az ellenállást szervezni, a vármegyeházán pedig eddig csak egy tisztviselőt tudunk találni, akivel — egy szó nélkül — kezét fogott s egy másikat, aki a kávéház ablakán keresztül látta. — Ezuttal nem volt terünk arra, hogy Horváth József könyvével bővebben foglalkozzunk, de arra még visszatérünk. Csodáljuk hogy illetékes helyről még mindig nem igazították helyre Horváth József tévedéseit, amelyek Zalaegerszeg tisztikarát az egész ország előtt ugyszólván darabotnak tüntetik fel. Azt reméljük, hogy a törvényhatósági bizottságnak is lesz szava a dologhoz.

Gyermeknap Zalaegerszegen. Az április hó 3. és 4-én tartott gyermeknapok a Gyermekvédő Liga javára Zalaegerszegen 204 korona 06 fillér jövedelmet hoztak. Az összes bevétel 220 korona 26 fillér volt, amelyből kiadás 16 korona 20 fillér. A legtöbb folyt be egyes kereskedő cégektől, akik 126 korona 43 fillérrel járultak a gyermekvédelemre szánt összeghez. Úrnába gyűjtött adományokból 86 korona 62 fillér, jótékonyági bélyegekből 7 korona 20 fillér folyt be.

A gyermeknapot a következő kereskedők tartották meg s az alábbi adományokkal járultak a gyermekvédelmi alap növeléséhez: Gyarmati Vilmos 15 K, Dervarits Lajos 10 K, Kummer

Gyula 8 K, Weisz Sándor, Weinberger H. és fia, Sebütz Sándor és fia, Kaszter Sándor 5—5 K, özv. Breszler Mór, Fangler Mihály 4—4 K, Flesch Gizella 3 K 64 f, Breisach Samu, Spitzer Hugó, Komlós M. Miksa, Heinrich W. L., Fenyvesi Miksa 3—3 K, Kocsuba Emil, özv. Mausz Ferenéné, Marton Márkus, Radó Henrik, Korányi Mór, Horváth Antal, Goldner János, Tósch Károly, Reich Samu, Reisinger és Eisner, Deutsch Herman, Nagy József, Dergáts Gyula, D. Horváth Győző, Schmidt Viktor 2—2 K, Singer Co, Hoffmann Frigyes, Szántó Henrik, Kakas Ágoston, Heinz János, Fürst Samu, özv. Bakonyi Zsigmondné, Gasparics Sándor, Ján Ferenc, Rosenberg L. Lajos, Berger Henrik fia, Korein Viktor, Vidor Lípót, Büchler és Keszler 1—1 K, Singer Miksa 1 K 70 f, Nagy Gyula 50 f, Kosztelitz Miksa 40 f, Szalay János 20 f.

A zalaegerszegi kath. legényegylet f. hó 7-én, ha pedig ekkor határozatképes nem volna, akkor f. hó 14-én délután fél 4 órakor a kereskedő ifjak önképző körének termében tartja meg rendezésű közgyűlést, melyre az alapító, jótévő, pártoló és rendes tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

A zalaegerszegi népkönyha március 15-én befejezte ezidei működését. Március hónapban kiadtak 402 ebédet, amelyet a népkönyha 191 korona 96 fillért fizetett. Sajnos, ez a humánus intézmény ez évben nem mutathatott fel oly szép eredményt, mint tavaly s az előbbi években, amikor négy és fél hónapig állott a szegények asztala, míg most csak két és fél hónapig adhatt ebédet az éhezőknek. A visszaesés oka a közönség közönye. Nagyon kevesen vannak azok, akik saját jószántukból, kérés nélkül beküldenek adományukat. Házalni, levelezni kell a népkönyha jólelkű vezetőjének, hogy összehozza a kiadást. Azok az emberbarátok tették csak lehetővé ez évben a népkönyha fenntartását, akik önként járultak hozzá a nemes célhoz. Akik megemlékeztek a szegények asztaláról, fogadják a nyomorultak nevében is a népkönyha vezetőjének hálás köszönetét. — Szidnay Fanny k. a. 2 koronát küldött, amelyért szintén köszönetet mond a vezetőség.

Zsazsa nem jön. Fedák Sári újra magasba vezette a dícsőség. Néhány hónap előtt futva menekült a felzúdult fővárosi közvélemény elől zalai birtokára. Az újságíróknak az mondta annak idején: Megyek Zalába parasztnak. Most azonban újra visszatért a világot jelentő deszkákra, mert Vidor sirján már megszáradt a föld s a közönség hamar feled. A Csányi szoborbizottság a nagy ember emlékének költségeire hangversenyt akar rendezni. A rendezőségnek az a gondolata támadt, hogy megkéri a legszebb zalai parasztot: daloljon egyet a hazafias célra. Ha nem ingyen, hát illő honoráriumért. Irtak neki egy kérést levelet. Erre nem jött válasz. Akkor felutazott Budapestre a rendezőség egyik tagja s kihallgatást kért az isteni Zsazsától. A művész azonban még csak nem is fogadta, hanem a szobaleányával izengetett ki, hogy beteg, el is van foglalva, meg neki semmi köze sincs a zalai szoborbizottsághoz, hagyják békében. Hát hiszen ha nem jön, hát ne jöjjön. Ez nekünk valami nagyon nem fáj. De azt az elhatározását, hogy kérésünket visszautasítani méltóztatik, a huszadik században általánosan elfogadott formában jobb szeretjük volna tudomásul venni, mint ilyen művészi modorban.

Kiutasított lapszerkesztő. Dovcsák Antal vasúti szaklapszerkesztő Nagykanizsára utazott s a rendőrségnél azt jelentette be, hogy az egyetben való rovancsolás végett jött. A rendőrségnek feltűnt, hogy a szerkesztő ur napokig rovancsol. Utána járt a dolognak s kitűnt, hogy nem annyira a rovancsolás a cél, mint inkább a passzív resistenciára való izgatás. Ezért azután a szerkesztő urat kiutasították.

Szétrobbant mozsár. Husvét vasárnapján a Kalváriánál tartott mise alatt mozsarazni szok-

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva, számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Házartások számára másféltre nem valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. — A forráskezelőség. **Kedvelt borvíz!**

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

tak. A mozsarakat az átellenes temetőben helyezik el s rendszeren nagy sereg ember, különösen pedig sok gyerek tolong a mozsarak körül. Így volt ez a múlt huszét vasárnapján is. A mozsarakat Szigetváry József városi őrmester sütögette el. Egy darabig ment minden rendszeren. Ugy 9 óra körül egyik mozsár szétrobbant és a körülálló közül többeket megsebesített. Így egy fiú a homlokán, egy másik az arcán, egy harmadik pedig az ujján szenvedett sérülést. Legrosszabbul egy asszony járt, a kinek a ruháját tépte le egy vasdarab. A sebesült fiukat bevitték a közeli kórházba, ahol bekötötték őket; a mozsarazást pedig beszüntették. A mozsarak régiiek lévén, kieserlésük iránt intézkedtek. A fiuk sérülései könnyebb természetűek.

Mozgó fényképek az „Arany Bányá” szálloda kávéházában. A múlt vasárnap óta az „Arany Bányá” kávéházban esténként mozgó fényképek szórakoztatják a vendégeket. Tosch Károly szállodás egy kitűnő gépezetet állított fel, amely remek képeket vetít az egyik falon kifesztett fehér vászonra. A képek folytonosan változnak s tökéletesek.

Öngyilkossági kísérlet. Kovács György 21 éves, molnár legény a kávési malomban volt alkalmazva. Jól végezte a dolgát, mestere meg volt vele elégedve, mert a legény szerette a munkát, tudott bánni az örlőkkel, akik szívesen diskuráltak a csinos fiuval, mialatt a garatról folyt a felöntött gabona. A husveti ünnepek alatt nem lévén a malomban munka, Kovács benézett a koresmába, a hol egymásután hozatta a telt boros üvegeket. Pajtások is akadtak, a kik készségesen segédkeztek a hegy levének az elfogyasztásában. Így iddoggáltak egész késő éjszakáig. Ekkor kibandukoltak az ivóból s ment ki-ki a lakása irányába. Kovács azonban megállt a koresma mellett, föltekintett a csillagos égre, kebléből nehéz sóhaj tört elő, aztán kivette töltött revolverét és föbelőtte magát. Esméletlen állapotban hozták be a helybeli kórházba, ahol ápolás alá vették. Tettének oka ismeretlen.

Gyermek betegségek elleni védekezés csak akkor tökéletes, ha a gyermekek ellentálló képessége gyarapodik. Ez legjobban úgy érhető el, ha a gyermek a hidegebb évszak alatt csukamájolajat fogyaszt, mely célra legajánlatosabb a Zoltán-féle, mert kellemetlen íze, szaga nincs, könnyen emészthető és tápereje igen nagy, üvege pedig csak 2 korona.

*Még csak apró legény vagyok,
I ar igazságtól durvadok,
Ézt pedig higgyék el nekem,
Knipp-kávének köszönhetem.*

Valódi csak az eredeti csomagokban **Kathreiner** névvel.

Ne használja senki keverék nélkül az izzató gyarmatkávéit!
Kizárólag a **Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé** bizonyult a legjobb pótkávének, mely könnyen emészthető, tápláló és vérképző, miáltal előmozdítja az egészséget.

Gyermekeket már csak a **Kathreiner-re** szoktassuk.

Megkeselt bíró. Kulesár István dedesi község-bíró huszét második napján betért egy alsólendvai koresmába egy ital borra. A koresmában többen mulattak. Egy társaságban ült Tóth József kőtekődő természetű legény is, aki hamarosan talált okot arra, hogy összekapjon a békés természetű bíróval. A vége az lett, hogy Tóth előkapta a bieskát s a bírót alaposan megszurkálta. Kulesár sebeibe belehalt.

Bükfászenet legmagasabb árban veszek. Ruff Miksa Budapest, Józsefvárosi pályaudvar. Vidéki közvetítő díjazatnak.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvű, gazdaságban hasznosuló főarany-
zékemet, 3000-nél több rajzzal, mindennemű nikkell-, ezüst-
és aranyórák, valamint mindennemű szolid
arany és ezüst arak, hangszerek, acél-
és borauk stb.-re eredeti gyári arban.
Nikkel remontoir óra ... K 3.-
System Roskopf patent óra ... K 4.-
Svájci eredeti system Roskopf patent
Bejegyzett „Sa Roskopf”-nikkel em. K 5.-
Ezüst remontoir óra „Glória” művel K 7.50
Ezüst remontoir óra dupla tedő lel... K 11.50
Ezüstóra K 2.90. Konyhaóra ... K 3.-
Schwarzwaldi óra K 2.80. Kakakóra K 3.50
Minden óráért 3 évi írásheli jótállás. — **Nin-**
csen kockázat! Becserelés megengedve,
vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
Első órágyár és szétkötési áruház,
Brüx 1352. szám. (Csehszlovákia)

Vadvessző eladás

átvéve az eladónál helyben.

Eladók I-ső II-od oszt. sima és gyökeres
riparia portalis vadvesszőt. Bővebb fel-
világosítást ad **Skublics Károly** földbirto-
kos Besenyőn, u. p. Zalaegerszeg.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság
mult hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlését,
melyen Csekonics Endre gróf elnök a megjele-
nésben akadályozva lévén a jelen voltak fölkéré-
sére Bánffy György gróf választmányi tag elnököl-
t. Az igazgatóságnak az 1906 ki üzletéről szóló
jelentését Ormódy Vilmos főrendiházi tag, vezér-
igazgató terjesztette elő. A jelentés mindenekelőtt
kegyeletesen emlékezik meg Jenei Lajos igaz-
gatónak elhunytáról, azután vázolja a lefolyt
üzletév igen kedvező eredményeit. A társaság
tűz-, valamint életbiztosító üzlete, főleg a hazá-
ban nagy intenzivitással műveltetvén, ismét szép
emelkedést mutat, és kellő mértékben nyereséges
volt. A jégüzlet kevésbé jelentékeny nyereségé-
nél nagyobb fontosságú kedvező eredmény ebben
az üzletágban az, hogy a társaság a több éves
jégbiztosítások utolsó évi díjmentességét tökéle-
tesen fedező 519.287 korona 86 fillér tartaléka
fölül még egy 500.000 korona összegű jégbizto-
sító tartalékot is alkotott, a mely a jövő évek
üzleteredményeiből 1 millió korona erejéig fog
fölemelteni. A társaság 1906. évi nyeresége az
elemi és az életbiztosító üzletágok eredményei-
nek összesítése után 3,828.625 korona 32 fillér,
mely összegből a mindennemű tartalékok, vala-
mint egyéb társasági alapok újabb bőséges rész-
letezése után részvényenkint 400 korona ösztalék
kerül kifizetésre. A közgyűlés megalapozással
vette tudomásul az eredményt és a fölmentvényt
az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak
megadta. A felügyelő-bizottság ezuttal új választás
alá került, és tagjává ismét Berzevics
Albert, Burehard Bélaváry Konrád, Hajós
József, Németh Titusz és Radvánszky Géza
báró választattak meg. A megüresedett igazgató
tagsági helyre a közgyűlés Szende Károlyt egy-
hangulag megválasztotta. A társaság főpénztára
az ösztalékot már a holnapi naptól fogva fizeti
ki. A társaság igazgatósága Balabán Adolf
éjegyzőt és a viszontbiztosító osztály főnökét
aligazgatóvá nevezte ki, Bara Péter Zsigmond
károsztályi és Róna Márk életosztályi főnököket
pedig éjegyző jogosultsággal ruházta föl.

**Foulard - és Henneberg-
Myers Bast-lyem 60 kr.-tól fel-
Chiné - jebb, bérmentve és
Skót - vámentesen. Minta
postafordultával.**

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. **Hennenberg in Zürich.**

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Jegyzőkönyv,

felvételű Zalaegezszen a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület 1907 évi március hó 26-án Zalaegerszegen tartott rendes közgyűlésében.

Jelen voltak: Hertelendy Ferenc elnök és Koller István I-ső alelnök elnöklete alatt Elek Ernő, Fitos Márton, Szücs Dezső, Mesterházy Jenő, ifj. Szily Kálmán, Bosnyák Géza, ifj. dr. Tarányi Ferenc, Dezső Béla, Stádel János, Deák Mihály, Krosetz János, Arvay Lajos, Mayer István, Kőcsa János, Bezniceza Péter, Boschán Gyula, Malatinszky Ferenc, Trsztyánszky Ödön,

Bartha László, Veszprémi Gyula, Farkasovszky Endre, Udvardy Vince, Könygmayer János, Rohonczy István egyesületi tagok, Boschán Gyula egyesületi ügyész és Sárközy Viktor g. e. titkár.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Mesterházy Jenő és Elek Ernő urakat kéri fel.

Ifj. dr. Tarányi Ferenc a tárgysorozat előtt felszólalva, a közgyűlés érzelmeit tolmácsolja, midőn Hertelendy Ferenc egyesületi elnököt az őt ért királyi kitüntetés alkalmával szívélyesen üdvözli. Elnök érdemeinek méltatása után, midőn az egyesület nevében szerencsekívánatait kifejezi, egyttal kéri, hogy az egyesületet továbbra is atyai pártfogásában részesíteni kegyeskedjék.

Hertelendy Ferenc elnök megköszönte az iránta megnyilvánult szeretetet és ragaszkodást, az egyesület működéséről továbbra is tehetsége szerint kíván gondoskodni s magát az egyesület közhárosának tekintti.

I.

Elnök felhívására titkár az 1906 évi működéséről szóló jelentést felolvassa.

Az elnöki jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul veszi.

II.

Elnök mandátuma lejártával elnöki tisztségéről lemond. Ez alkalmat felhasználja arra, hogy az egyesület 9 évi működésére visszaemlékezék.

Háromszor érte az a megtiszteltetés, hogy az egyesületi elnöki tisztség polcára emeltetett. Az elmúlt időben az egyesület foglalkozása nem volt meddő, úgy anyagilag mint szellemileg a kor színvonalán állott. Ha nagyobb eredmények nem érthettek el, ha a gazdák részéről bizonyos részvétlenséggel találkozunk, annak oka a mostoha viszonyokban keresendő, amely átalakulás elé viszi a gazdákat.

Az egyesület működését legjobban igazolják a számadatok, amelyeket az egyesületi tagok száma és a vagyoni állapot az elmúlt 9 év alatt feltüntetnek. 1899-ben volt az egyesületnek 271 rendes tagja és 80488 08 K vagyona, az 1906 évben volt az egyesületnek 613 rendes tagja és 98330 07 K vagyona. Nemesak a kitűzött feladatokat oldotta meg a gazdasági egyesület, hanem még ezenkívül módot talált arra is, hogy vagyonát szaporítsa. A taglétszám is tetemesen emelkedett, ami annak tulajdonítható, hogy a gazdák tudatára ébredtek, miszerint csak tömörülve lehet eredményeket elérni. Nem hagyhatja itt említés nélkül a közigazgatási faktoroknak ama tevékenységét, amellyel sikerült a vármegyei községeket nagyobb számban az egyesület köré csoportosítani.

Az egyesület működése az utóbbi időben is azok közé tartozott, amelyek nem mint utolsó helyen valók említettek. Ugy képviselői által, részint az elnök által képviselve az egyesület minden nevezetesebb gazdasági mozgalomban részt vett. Jövőben a gazdasági egyesületnek még fokozottabb tevékenységére lesz szükség, mert egyes ember a maga erejével nem állhat meg a mai változott viszonyok között.

Átalakulás fog bekövetkezni a gazdasági egyesületek működésében, amennyiben a gazdasági érdekképviselet törvényhozásilag szervezve lesz. Az érdekképviselet törvényhozási szervezése azonban nem fogja a gazdasági egyesületek működési körét korlátozni, hanem azt kiegészítve, azokkal együtt fog működni, mintegy végrehajtó közeg gyanánt. Az érdekképviselet szervezése szükséges is, mert mint önkényes társulás alapján álló egyesület képviselője nem léphet a nyilvánosság elé, mivel csak mint egyesek akaratának megvalósítója szerepelhetne, míg mint a kötelező társulás alapján álló egyesület az egész gazdaközönség érdekeinek képviselőjére van hivatva.

Áttérve végül a gazdaság politikai és szociális politikai állapotokra, a mai helyzetet vázolja. Rámutat a gazdaközönség nemzetfenntartó voltára és megjelöli azon kötelezettségeket, amelyek megtartására és megvalósítására gazdasági és szociális téren a gazdaközönség lesz hivatva.

Hivatkozással arra, hogy mindig a legnagyobb örömmel és készséggel harcolt a gazdasági egyesület és a gazdaközönség érdekeiért s ezt a jövőben is tenni hajlandó, az elnöki székéből távozik.

III.

Koller István I-ső alelnök az elnöki székét elfoglalván, felszólítja a jelenlevőket, hogy a tárgysorozat 3-ik pontja értelmében az elnökválasztást ejtsék meg.

Közgyűlés egyhangú felkiáltással az elnöki tisztségre ismételten Hertelendy Ferencet választja meg.

Koller István üdvözlő szavak kíséretében Hertelendy Ferencet az elnöki szék elfoglalására szólítja fel, mire az megköszönve az iránta megnyilvánuló bizalmat, az elnöki széket újból elfoglalja.

IV.

Titkár jelenti, hogy f. évi február hó 18-án a számvizsgáló bizottság ülését megtartván, a múlt évi számadásokat átvizsgálta s rendben találta, melynek alapján a számvizsgáló bizottság a pénztárnoknak az 1906 évre, a szokásos fenntartással, a felmentvényt megadni javasolja.

Titkár jelenti, hogy a számvizsgáló-bizottság az egyesület egyéb követeléseire vonatkozólag a közgyűlés utasítását, illetve határozatát kéri.

Ilyenek a sümegi gazdakör 820 K tartozása, eladott lucerna és rézgálicért hátralék, vizitársulati költségek hátralékos kamata, földtehermentesítési kötvényben fekvő alapító tagsági követelés.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a számvizsgáló-bizottság jelentését helyeslőleg tudomásul veszi s pénztárnoknak a szokásos fenntartással az 1906 évre a felmentvényt megadja s egyúttal az 1907 évi költségeloirányzatot elfogadja.

A hátralékos tartozásokra nézve a javaslatot szintén elfogadja.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a sümegi gazdakörtől az öt évenként megillető tagsági járulékból a követelés fokozatosan levonásuk, annyival is inkább, mivel a múlt évben vagyoni állapotának rendezésére 500 K adományt kapott az egyesülettől; a lucerna, rézgálic és kendermagérti hátralékos követelés, miután az ügyis csak kamat különbözet folytán állt fenn, töröltesék; a vizitársulat, hivatkozással megkeresésükre, amelyben a hátralék kimutatását kérték, a fennálló tartozás megfizetésére felszólítandó; a 208 K alapítványi követelésre vonatkozólag Boshán Gyula egyesületi ügyész felkéri, hogy a cessió megszerzése végett lépjen érintkezésbe az elhunyt alapító örököseivel.

Hertelendy Ferenc ez alkalommal felszólal, hogy az egyesületi lapban közölt meghívók nem oly módon közöltetnek, hogy arról mindenki könnyen tudomást szerezhetne s ez okból a lap mostani megjelenési módja ellen több oldalról merült fel panasz.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy ez évben a lap mikénti megjelenésén változtatni nem akar, hanem utasítja titkárt, mint a lap szerkesztőjét, hogy gondoskodjék, miszerint a meghívók ezentúl a lap első oldalán feltűnően közöltessenek.

Koller István indítványára a közgyűlés elhatározza, hogy folyamodjék az egyesület a kereskedelemügyi kormányhoz portómentességért s ha azt elnyeri, levelező-lapokon külön tudassék az egyesületi tagokkal a gyűlés ideje.

V.

Titkár jelenti, hogy a kerületi állattenyésztési felügyelőség megkeresésére az 1907 évben tartandó állatdíjazásokra vonatkozó felterjesztést intézte a földmivélsügyi kormányhoz, amelyben az összes gazdakörknél tartandó díjazásra kért segélyt. Felkéri közgyűlést, hogy az egyesület által rendelkezésre bocsátandó 600 K számbavételével határozza el, hol fognak ez évben állatdíjazások tartatni.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy ez évben egyelőre Pacsát és Tapolezát nevezi meg, mint amely helyeken az állatdíjazásokat feltétlenül megtartatni óhajtja, a többiekre vonatkozólag pedig az államségély kiutalása után fog határozatot hozni. Utasítja titkárt, hogy fenti körülményről az érdekelt gazdaköröket értesítse.

VI.

Titkár jelenti, hogy a pécsi országos kiállításban való részvételre egyedül a nagykanizsai gazdakör jelentkezett, a többiek tagadó választ adtak.

Elnök megjegyzi, hogy a kiállításban a gazdakör ne mint ilyen, hanem mint a gazdasági egyesület tagja, illetve fiók-egyesülete vegyen részt, ezáltal is jelképezendő azon összetartozást, amelyben a gazdakör és az anyaegetület egymással vannak.

Stádel János indítványozza, hogy a pécsi kiállításban az egyesület és gazdakör tagjai társaskirándulásban vegyenek részt.

Közgyűlés az indítványt elfogadja és utasítja titkárt, hogy szólítsa fel a gazdaköröket a pécsi kiállítás társaskirándulásban való meg szemlélésére.

VII.

Koller István előadja, hogy vármegyénkben a híres muraközi lóállomány nem olyan mint volt annakelőtte, mivel a folytonos exportálással a jó tenyészanyag kiveretett és kivetetik ma is s így az utánnevelés csak a gyengébb tenyészanyag után történik.

Indítványozza, hogy irjon fel a gazdasági egyesület a földmivélsügyi kormányhoz, miszerint vásároltassa össze Muraközben a ménesikéket s azokat neveltesse fel, miután így olesóbban hozzájut a tenyészanyaghoz, mivel a Szerben összevásárolt mének ugyanis muraközi eredetűek.

Tudatja, hogy a muraközi lótenyésztés emelése érdekében lódíjazások tarthatása végett a földmivélsügyi kormányhoz fordult segély végett, ahonnan 2000 K államségélyt kapott a kancadíjazások céljaira oly feltétellel, hogy a díjak csak azon 4 éves muraközi kancáknak adhatók ki, amelyeknek gazdáik magukat kötelezik, hogy a kancákat 4 évig tenyészükben megtartják.

A díjazásokra vonatkozólag a Csáktornyai járás főszolgabirójával érintkezésbe lépett, aki volt szíves a díjazások megkötésére vonatkozó tervezetet elkészíteni és megküldeni.

Koller István indítványozza, hogy a díjazások olyan módon eszközölését, mint azt a földmivélsügyi kormány kívánja, helyesnek nem tartja. Indokolja ezen kijelentését azzal, hogy muraközi paraszt csak kétszer adja el a lovát, még pedig vagy esikő korában, vagy akkor, ha meddő marad, de kifojlett szép anyakancát el nem ad. Ha most már a kancák díjaztatnának, a kitűzött célt el nem érnék, míg a esikők díjazásával, amelyek még 4 évig a tenyészükben megtartatnak, elérjük azt, hogy a jó tenyészanyag Muraközben maradjon.

Stádel János, Elek Ernő, Malatinszky Ferenc hozzászólása után a közgyűlés az előadottakat köszönettel tudomásul veszi és Koller Istvánt felkéri, hogy ez ügyben továbbra is eljárni szíveskedjék és a díjazás megtartása végett a Csáktornyai főszolgabirót megkeresve, a kellő intézkedést tegye meg.

Végül felszólalók indítványára közgyűlés elhatározza, hogy a lódíjazásokat, amennyiben arra évente alkalom nyílik, felváltva Csáktornyan és Perlakon fogja megtartani.

VIII.

Titkár jelenti, hogy az egyesület határozata folytán a múlt év május havában az egyesületi áruaktár működését megkezdette s a felsorolt árucikkeket 11437 K 97 f értékben hozta forgalomba, melyek után 265.16 K az egyesület pénztárába jutalék fejében befizettetett. Ez évben a forgalom a múlt évinek circa négyszeresét érte már el.

Örvendetes tudomásul szolgál.

IX.

Koller István egynemely aktuális, a gazdát közelebbről érdeklő országos gazdasági kérdésre hívja fel a közgyűlés figyelmét.

Öfélége a király egy küldöttség előtt azt a nyilatkozatot tette, hogy mindennek a politika az oka. Ez igaz is. Híve a koalíciónak s belátja, hogy szükséges az összetartás, elítéli a koalíció megtörésére irányuló törekvéseket, egyúttal azonban kijelenti, hogy a koalíciós kormány minden tétellel nires megelégedve. Utal e tekintetben a gazdákat érdeklő állapotokra. A földmivélsügyi minster rendeletet adott ki, illetve törvényt hozatott, hogy mikép kell a munkaszerződéseket megkötni s ezért a szerződések betartásáért mintegy garanciát vállal. Ezen törvényes intézkedéssel szemben a belügyminiszter elrendelte, hogy mindazon kivándorlóknak, akik aratásra vagy más mezőgazdasági munkára elszerződtek, az utlevél szintén kiadandó. Ezen rendelkezéssel megszűnik a szerződés szentsége. Az állam ily módon maga előmozdítja, illetve büntetlenül lehetővé teszi a szerződészegéseket. Ha ez egy irányban keresztülvihető, keresztülvihető más esetben is, a szerződés teljesítése ez alapon az adás-vételnél is megtagadható.

A kivándorlásra vonatkozólag megjegyzi, hogy azt ma az egyéni szabadság korlátozására való hivatkozással megakadályozni nem észszerű, nem kívánatos és nem lehetségesnek nyilvánítja. Rövidesen be fog ennek az ellenkezője követ-

kezni. Amikor a kivándorlás megakadályozását észszerűnek, kívánatosnak és lehetségesnek fogják nyilvánítani. Be fog ezen állapot pedig következni akkor, amidőn a kivándorlás következtében a hadsereg az ujone kontingensét nem fogja megkapni.

A kormánynak hivatása az agrár államot olyan állapotba hozni, hogy az összes mezőgazdasági munkák akadály nélkül elvégezhetőek legyenek. Ennek ellenében a kormány maga tart fenn kivándorlási ügynökségeket, a hajóstarsaságokat szubvencionálja s ezáltal a kivándorlást mintegy elősegíti. Ha a kivándorlás következtében a munkaerő megcsökken, ha a föld munkálatlanul marad, ebben az országban nemesak a gazda, de senki sem tud megélni. Ha ilyen viszonyok között nagyipart létesítünk, akkor ismétetlen csak a mezőgazdaságtól vonjuk el az amugy is kevés munkaerőt s még inkább fokozzuk a kivándorlás által felidézett bajokat.

A kivándorlás folytán, illetve a kivándorlók által haza küldött pénzösszeg nem áll arányban azon értékesökkenéssel, amelyet a munka drágulás s megmunkálatlanul maradó föld és az ujonekontingens egy részének elvesztése által az ország szenved.

Indítványozza, hogy irjon fel az egyesület a kormányhoz és a képviselőházhoz s kérje fel, hogy figyelmét fordítsa a kivándorlásra és a kivándorlásból származható bajokra, törölje el a kivándorlási ügynökségeket, szaporítsa a határrendőrséget, az elszegődött munkások pedig addig, míg vállalt kötelezettségüknek eleget nem tettek, semmi körülmények között se kaphassanak utlevélt.

Felmenti végül a sajtó kinövéseit s az ezen, a társadalmi rendet felforgató, a magánvagyon ellen izgató, az egyéni becsületet megtámadó sajtótermékek által felidézett szánalmas állapotokat.

A tisztességes sajtót védenünk kell, a sajtószabadságot megtámadni hagyni nem szabad, de túrnunk nem lehet, hogy a sajtószabadság örve alatt a társadalmi rendet felforgató, az egyéni szabadságot, becsületet, a magánvagyon megtámadó sajtótermékek lássanak napvilágot.

Indítványozza, hogy ezen állapotok megszüntetése végett irjon fel az egyesület a kormányhoz és a képviselőházhoz.

Árva Lajos kijelenti, hogy ő hivatalos hatáskörében a kivándorlási visszaélések megszüntetésére minden rendelkezésére álló eszközt felhasznál. Kívánatosnak tartja az utlevél nélküli kivándorlás megakadályozására a csendőrség és a Csáktornyai felállított határrendőrségi kirendeltség szaporítását.

A sajtótermékekre vonatkozólag a törvények, sajnos, olyanok, hogy az általuk előírt hosszadalmas eljárás következtében a még lefoglalandó iratok sem kobozhatók el, mert mire a lefoglalási határozat végrehajtás alá kerül, addigra a posta a nyomtatványokat már régen kézbesítette.

Koller István köszönetet mond Árva Lajosnak az általa tett nyilatkozatért.

Ifj. dr. Tarányi Ferenc sajnálatlalt tapasztalja, hogy országgyűlési képviselőink közül a mai gyűlésen egy sincs jelen, mivel erre előszóval fel nem kérhetők, indítványozza, kéressenek fel írásban, hogy a gazdasági egyesület ezen javaslatának tárgyalásakor a képviselőházban az ügy mellett szólaljanak fel.

Közgyűlés Koller István indítványát a hozzászólásokkal kiegészítéssel elfogadja és elhatározza, hogy ilyen értelemben a kormányhoz és képviselőházhoz felír.

X.

Titkár jelenti, hogy az egyesület által rendelt gróf Károlyi Sándor arcképe megérkezett. Kéri annak berámáztatására és a gyűlésteremben való kifüggesztésére az engedélyt.

Közgyűlés az arckép berámáztatását és kifüggesztését elrendeli.

XI.

Titkár a tagsági ügyekre vonatkozólag jelenti: Tagokul jelentkeztek: Fülöp István, Logáth Kálmán, Nay Zoltán, Schmid Antal, Barabásszegi Olvasó-Gazdakör.

Kilépésüket bejelentették: Molnár Zsigmond, Németh József, Grósz Ferenc.

Az 1906 XI/12-én tartott közgyűlés határozata értelmében (jegyzőkönyv XXXVII. pont) titkár jelenti, hogy az alapító tagsági jogok átruházására vonatkozó egyesületi határozatokat

felkereste s azokat a közgyűlésnek határozathozatal végett bemutatja.

Közgyűlés a jelentkező tagokat felveszi s a kilépéseket tudomásul veszi.

Dervaries Ákos kérelmére vonatkozólag akként határoz, hogy mivel az alapszabályok értelmében az alapító tagsági jog csak a közvetlen leszármazókra ruházható át, Dervaries Ákos pedig az alapító Dervaries Ákosnak unokája, így kérelme az alapszabályok értelmében nem teljesíthető.

XII.

Titkár jelenti, hogy a múlt őszi közgyűlés határozata értelmében az állatdíjazásoknál felhasználandó oklevél blankettákat szerzett be, határozza el a közgyűlés, melyikből vásárol és mily mennyiséget ad ki ezekből a gazdaköröknek.

Közgyűlés mintegy 500 drb blanketta beszerzésére Hertelendy Ferenc elnököt felkéri, egyúttal elhatározza, hogy azokat a gazdaköröknek ki nem adja, hanem a szükséghez képest a jutalmazottak számára az egyesület maga kiállítja.

XIII.

Titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. a »Népbarátja« című naptár megvételét és kiosztását ajánlja az egyesületnek.

Tudomásul szolgál.

XIV.

Titkár jelenti, hogy a Sárosvármegyei gazdasági egyesület a cserebogár, szertbóvis és aranka irtás tárgyában a földművelésügyi miniszteriumhoz intézett felterjesztését pártolás és hasonszeltemben való felírás végett megküldte.

Tudomásul szolgál.

XV.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter leiratot intézett az egyesülethez, amelyben tudatja, hogy a lucerna és lóhermagvak rosta-aljának a kereskedelemből való kivonására vonatkozó, a fehérmegyei gazdasági egyesülettől származó felterjesztésnek eleget nem tehet.

Tudomásul szolgál, egyúttal ismertetés céljából közgyűlés a leiratnak a lapban való közzétételét elrendeli.

XVI.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter a vemhes remonda kancák csikainak felnevelése tárgyában hozzá intézett felterjesztésünkre választ adott, melyben az egyesület megnyugtatóra közli, hogy a hadseregnél ellett csikók felneveléséről kellőképpen gondoskodva van.

Tudomásul szolgál.

XVII.

Titkár jelenti, hogy az egyesületi igazgatóválasztmány, úgy is mint Zalavármegye Központi Mezőgazdasági Bizottsága számára a megyei szabályrendelet értelmében a bélyegzőt elkészítette, melynek ára még kifizetetlen, kéri közgyűlést, adja meg az engedélyt, hogy ezen összeg az egyesületi pénztárból kifizetethessék.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s utasítja a pénztárnokot, hogy a 12-12 K követelést a bélyegzőért fizesse ki.

XVIII.

Titkár jelenti, hogy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete belépésre szólítja fel az egyesületet. A tagdíj 8 K, melynek ellenében az egyesület tagjai az általuk kiadott bornyilvántartási jegyzékben borkészletüket ingyen hirdethetik.

Közgyűlés elhatározza, hogy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületébe tagul belép.

XIX.

Titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. az üzemi osztályra vonatkozó ismertető füzeteket hajlandó az egyesület rendelkezésére bocsájtani szétosztás végett.

Közgyűlés elhatározza, hogy az ismertető füzetek tartalmát az egyesületi lapban közzététeti s így juttatja az egyesületi tagokhoz.

XX.

Titkár jelenti, hogy Szilágyi és Diskánt, valamint Schossberger Artur cég az egyesületnek aratógépekre kedvezményes árajánlatot tesznek.

Tudomásul szolgál.

XXI.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter leiratot intézett az egyesülethez a külfölddel való forgalomban az erdei növények fogalmának meghatározása tárgyában.

Közgyűlés a leiratot tudomásul veszi s annak közzétételét elrendeli.

XXII.

Titkár jelenti, hogy a Hazafias Alapon Szervezett Munkásegységek Szövetségének Vezető Bizottsága átiratot intézett az egyesülethez, melyben a nemzetközi szociálisták ellen irányuló tevékenységének erkölcsi támogatását kéri.

Közgyűlés az átiratot tudomásul veszi s elhatározza, hogy az egyesülettel szemben megfigyelő álláspontra helyezkedik s ha arra érdemesnek bizonyul, erkölcsi támogatásban részesíti.

XXIII.

Titkár jelenti, hogy a m. kir. lottójövedék jótékony célú sorsjegyek elárúsítására szólította fel az egyesületet.

Közgyűlés a sorsjegyeknek elárúsítás végett való átvételét nem fogadja el.

XXIV.

Titkár jelenti, hogy a vármegyei alispáni hivatal Zalasantbalázs község vásár helypénzdíj-szabályzatát véleményezés végett áttette.

Közgyűlés titkárt utasítja, hogy az iratokat véleményezve az alispáni hivatalnak küldje meg.

XXV.

Titkár jelenti, hogy a Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület átiratot intézett, amelyben a munkásszükségletnek a hatósági munkásközvetítők úján való fedezés kérelmezésére szólítja fel az egyesületet.

Közgyűlés, miután e tárgyban már a közigazgatósági hatóságnál s a közigazgatási bizottságnál ugyis állást foglalt, elhatározza, hogy hasonszellemben a földművelésügyi kormányhoz is felír.

XXVI.

Titkár jelenti, hogy a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület az építendő szegedi, aradi és makói nevelő-intézetekre kötvény jegyzését kéri.

Közgyűlés a kötvény jegyzését megtagadja, miután ilyen irányu támogatásban első sorban a Dunántúli Közművelődési Egyesületet óhajtja részesíteni.

XXVII.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter az egyesület felterjesztésére azon leiratot küldte, hogy jövőben a szükség szerint a megalkotandó törvényjavaslatokat az egyesületnek véleményezés végett meg fogja küldeni.

Koller István és Árvay Lajos hozzászólása után a közgyűlés a leiratot tudomásul véve elhatározza, hogy felír a földművelésügyi kormányhoz, miszerint küldje meg a megalkotandó eseléd-törvényt az egyesületnek is véleményezés végett.

XXVIII.

Titkár jelenti, hogy a Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület hasonszellemben való felterjesztés végett megküldte a földművelésügyi miniszterhez intézett azon feliratát, amelyben a 100 kilogrammos zsákoknak a kereskedelmi forgalomból való kizárását kérelmezi.

Közgyűlés hasonszellemű felirat elkészítésére utasítja a titkárt.

XXIX.

Nagykanizsai gazdakör kérelme a folyó évi február hóban tartott bikadíjazás költségeihez való hozzájárulás tárgyában.

Közgyűlés a gazdakör számára a költségekhez való hozzájárulás címén 50 koronát megszavaz s annak kifizetésére pénztárnokot utasítja.

XXX.

Titkár jelenti, hogy az Országos Erdészeti Egyesület pártolás céljából megküldi a legelők elhanyagolt állapotának javítása tárgyában hozott határozatát.

Tudomásul szolgál.

XXXI.

Titkár jelenti, hogy dr Buchberger József kir. főmérnök az egyesülettel közli kineveztetését.

Tudomásul szolgál.

XXXII.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter megküldötte a Középbiztríción és Rédciesen létesítendő népies mintagazdaságra vonatkozó iratokat véleményezés végett.

Közgyűlés utasítja a titkárt, hogy az iratok megküldésével egyidejűleg kérje fel Szabó Döme egyesületi tagot azok véleményezésére.

XXXIII.

Titkár jelenti, hogy Kovács János II-od éves gazdasz a millennárius ösztöndíj második részletének kiutalványozását kérelmezi.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy az ösztöndíj második részlete a jövőben folyamodvány nélkül is kiadható az illetőnek, csupán csak azt kell igazolni, hogy az akademián a második félévre is be van iratkozva hallgatónak.

XXXIV.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszterium az 1899. évben kiadott »Utmutatás a szőlőművelésre« című füzetekről elszámolást kér.

Közgyűlés utasítja a titkárt, miszerint a földművelésügyi miniszteriumnak jelentse be, hogy a könyvek annak idején kiscgazdák, tanítók és jegyzők között kiosztattak.

XXXV.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter leiratot intézett az egyesülethez, amelyben katángyökök termelés terjesztésére szólítja fel az egyesületet.

Közgyűlés a leiratot tudomásul veszi és elhatározza, hogy ahol erre alkalmas teret talál, a termelés meghonosítása végett tőle telhetőleg mindent el fog követni.

XXXVI.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi kormány segélyezésével a tél folyamán Tapolecán, Légrádon, Bellatinezon és Balatonmagyaródon tartottak háziipari tanfolyamok, amelyek már bevégeztek s úgy a résztvevők száma, mint a készített munkák szép eredményt mutattak.

Örvendetes tudomásul szolgál.

XXXVII.

Titkár jelenti, hogy a Hontvármegyei Gazdasági Egyesület átiratban gazdaszövetség szervezésére szólítja fel az egyesületet.

Tudomásul szolgál.

XXXVIII.

Titkár jelenti, hogy az O. M. G. E. felszólítást küldött, miszerint az egyesület a szerkesztésében megjelenő »Független Ujság«-ból 20 példányra fizessen elő.

Tudomásul szolgál. Közgyűlés az előfizetésre vonatkozó kérelmet nem teljesítheti.

XXIX.

Országos gyümölcsészeti és fatermesztési miniszteri biztos átirata az amerikai köszméte lisztharom behurcolása tárgyában.

Tudomásul szolgál, a lapban való közzététele elrendeltetik.

XL.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter megküldötte »A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895 évi XLVI. t.-c. és a vonatkozó jogszabályok« című kiadványát használat végett.

Tudomásul szolgál.

XLI.

Titkár jelenti, hogy a Balatoni Szövetség ez év fűrdő idejében a Balaton több pontján házikészítményekből vásárt akar rendezni, kéri az egyesületet, nevezze meg a forrásokat, hol szerzhethetne be ilyeneket.

Közgyűlés utasítja a titkárt, keresse meg e tárgyban Berger Károly akad. intézőt, aki e tárgyra vonatkozólag felvilágosítással tud szolgálni.

XLII.

Titkár jelenti, hogy a Gazdasági Lapok fel-szólítást küldött, miszerint mint az Állattenyésztési és Tejgazdasági lapok helyettesítőjére fizessen elő az egyesület.

Közgyűlés a Gazdasági Lapokra az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok helyett előfizet.

XLIII.

Nagyenyedi Függetlenségi és 48-as párt átir, hogy foglaljon állást az egyesület a kiegyezés tárgyában.

Miután a határozati javaslat politikai jellegű, az egyesületnek a politizálás nem hivatása, az átiratot egyszerűen tudomásul veszi.

XLIV.

Titkár jelenti, hogy a gazdakörök múlt évi számadásaikat beterveztették.

Tudomásul szolgál, az egyesületi lapban közléteendő.

XLV.

Titkár jelenti, hogy Tapoleán gazdakör alakult, mely az alapszabályok 42. §-a rendelkezése szerint a kör alapszabályait jóváhagyás végett beterjesztette.

Együttal jelenti, hogy a gazdakör több működési körébe vágó dologra vonatkozólag kér az anyaegyesületétől anyagi és erkölcsi támogatást.

Közgyűlés a beterjesztett alapszabályokat tudomásul veszi és jóváhagyja.

A gazdakör többi kívánságára vonatkozólag, tekintettel egyrészt az idő előrehaladt voltára, másrészt azon körülményre, hogy a gazdakör részéről a gyűlésen senki sincs jelen, közgyűlés azon határozatot hozta, hogy azokat a legközelebbi gyűlés alkalmával, amidőn a gazdakör képviselőiben is bizonyára valaki jelen lesz, fogja tárgyalni.

XLVI.

Titkár jelenti, hogy Lengyel Sándor a következő indítványt adta be:

»Tekintettel azon körülményre, hogy a szomszédos megyék eselédfogadás napja előbb van, mint megyénkben és így módjukban van a pótlást néhány hónappal később megyénkben eszközölni, mi által magunk jutunk azon nagy anyagi károsodással járó kellemetlen helyzetbe, hogy eselédünket elcsalják és így nincs elegendő eselédünk; javasolom, hogy a eselédfogadás napját tegyük azon időre, mint a többi szomszédos vármegye, illetve hassunk oda, hogy ez közigazgatásilag így rendeztessék.»

Közgyűlés a javaslatot tudomásul veszi, azonban azt el nem fogadja.

XLVII.

Szücs Dezső jelenti, hogy a novai gazdakör az egyesületi titkár ellen beadott panaszát, miután a titkár az inkriminált levélben foglalt szavait megmagyarázta, visszavonta s az iratokat visszakérte, miáltal az ügy elintézését nyert.

Közgyűlés a bejelentést helyeslőleg tudomásul veszi.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Sárközy Viktor Hertelendy Ferenc Koller István
g. e. titkár. g. e. elnök. g. e. alelnök.

Elnöki jelentés.

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1906-ik esztendő áldástalan politikai küzdelmekkel köszöntött ránk, amely politikai küzdelmek hatását a gazdaközönség is nagy mértékben érezte.

Nemcsak a kereskedelem és ipar megbénulását vonta maga után az alkotmányellenes kormány gazdálkodása, hanem a mezőgazdasági munkás és eseléd viszonyokban olyan állapotot teremtett, amely a gazda és munkás közötti jó viszonyt aláírta.

Nehéz küzdelmek között, a fekevesztett szociálista igazások által felbujtott munkásokkal, a legnagyobb bizonytalansággal mentek bele a gazdák a fő, a nyári gazdasági munkák elvégzésébe.

Hála a józan magyar munkások magaviseletének s az időközben változott politikai viszonyoknak s a közigazgatási hatóságok erélyes fellépésének, a mezőgazdasági munkálatok tűrhető módon voltak elvégeztethetők.

Visszatekintve az elmúlt esztendő gazdasági eredményére, azt tapasztalhatjuk, hogy ismét egy olyan évvel állottunk szemben, amelyben a gazdát a rá rótt nagyobb terhekért, a megnövekedett üzemeltetéseikért a jobb termés nem recompenálta.

Az őszi gabonaművek általában gyenge termést szolgáltatottak. A vetések telelése elég kedvező volt, azonban a késői vetések s a rozsz őszi időjárás miatt későn a földbe jutott vetőmagból kikelt növényzet nem erősödhetett meg kellőleg s a tavaszi időjárás a rozsz őszi és tél által okozott károkat pótolni nem tudta, sőt a tavaszon uralkodott száraz időjárás a tél okozta károkat még csak növelte.

A tavaszi vetések elég kedvező körülmények között jutottak a földbe, azonban a tavaszi szárazság ezen fejlődését is megakadályozta.

Általánosságban gabonaművekben az elmúlt

esztendő termése gyenge volt, úgy hogy búzában, zabban, árpaiban és rozszban a termés nem sokkal haladta túl a 6 q katasztrális holdankénti átlagot.

A kapás növények termése a gabonaművekkel szemben jónak mondható. A burgonya közepes termést szolgáltatott, a tengeri termés jó közepes volt, a takarmányrépa termése szintén kielégítő volt; a cukorrépa termése azonban nem felelt meg a várakozásnak.

Takarmánytermés tekintetében az elmúlt esztendő az előbbinél jobbnak minősíthető, amennyiben kellő mennyiségű takarmány termelt, azonban a takarmány minősége, a kaszálás idejében uralkodott esős időjárás következtében, több helyen kifogásolni valót hagyott maga után.

Az őszi vetések a szeptember havi esőzések után beállott jó időben kellőképp befolyásoltak voltak s még későbbi vetések is a hosszú őszi alatt kellőképp megerősödhettek.

A szőlőtermés ez évben nem elégitette ki a gazdákat, amennyiben nemcsak kevesebb mennyiségű, de minőségileg is gyengébb bor termelt, mint az előző évben.

Az állatállomány, a kedvezőbb takarmánytermés következtében, jól átteleltethető volt.

Tekintettel a gabonaművek rosszabb értékesítési viszonyaira, azt tapasztalhatjuk, hogy a gazdák a költségesebb és nagyobb kockázattal járó gabonatermelés csökkentésével a nagyobb mérvű takarmánytermelésre térnek át s az állatállományukat ennek megfelelőleg fokozatosan szaporítják.

Az állatnevelés felvirágoztatását elősegítő tejszövetkezetekről e helyen megemlékezve, örömmel constatálhatjuk, hogy azok száma, habár lényegtelenül is, de ez évben is emelkedett. A megyében lévő tejszövetkezetek száma az elmúlt évben 65.

A tejszövetkezetek működésére vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy azok nagy általánosságban a várt reménynek megfelelnek. A tejszövetkezetek 90%-a szép eredménnyel dolgozik s nem egy község van, ahol az eddigi lényegtelen bevétellel szemben a tejtermékek szövetkezeti értékesítése következtében 20—40000 korona bevétele van a község gazdaközönségének.

Az elmúlt gazdasági évben egyesületünk működésében az áruraktár létesítése és üzembe helyezése hozott újítást.

A gazdaközönség belátva a szövetkezeti vásárlás és értékesítés nagy előnyét, mind nagyobb számban csoportosul és társul az e téren megkezdett mozgalomhoz, úgy hogy dacára az áruraktár esonkaévi működésének, szép forgalom volt elérhető, amely megindult fejlődésében, meg fogja alapját vetni a megyei gazdasági fogyasztási és értékesítési szövetkezetnek.

Az egyesület működését nem érintő másik újítás volt az egyesület hivatalos lapjának más alapon való szervezése. Az eddigi gazdasági lap az »Értesítő« társulva a »Zalamegyével«, egy év lefolyása alatt megpróbálkozott a lapnak jobban gazdasági nívóuxra való helyezésével.

Az előírásoknak megfelelőleg a fenti lap keretében az elmúlt évben tizenkétszer jelent meg gazdasági szám.

Az állattenyésztés emelése érdekében az elmúlt évben a földmívelésügyi kormány segélyezésével és a gazdakörök közreműködésével az egyesület 4 állatdíjazást tartott, még pedig Nagykanizsán, Nován, Türijén és Keszthelyen. Díjazásokra ez alkalommal az egyesület 1600 korona összeget adott ki.

Az állatdíjazásra felhajtott állatok száma mind a négy helyen tetemes volt s nemcsak számbeli, de nagy általánosságban minőségileg is megfelelt a hozzá fűzött kívánalomnak.

Tartott ezenkívül a nagykanizsai gazdakör az elmúlt évben egy bikavásárt is Nagykanizsán, amelyre mintegy 50 bika hajtattott fel s azok egy része el is adatott.

Ez évben a mezőgazdasági szakképzés terjesztése céljából s a munkások téli foglalkoztatása szempontjából sem népies előadások, sem háziipari tanfolyamok nem tartottak. Az év elején a még uralmon levő alkotmányellenes kormány által kiutalt pénzt a gazdasági egyesület nem fogadta el, míg az ez évre kért segély oly későn utaltattott ki, hogy a tanfolyamok és népies előadások csak az 1907 január, február és március hónapokban voltak megtarthatók.

Ez évben úgy, mint az előbbiben birtuk a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének képviselőjét, azonban a kölcsönkövetítés terén eredményeket alig voltunk képesek elérni. Dacára a kedvező feltételek mellett nyújtott törlesztés

kölcsönöknek, a gazdaközönség pénzügyi szükségletének fedezésénél nem fordult hozzánk, aminek főokát abban találjuk, hogy a Földhitelintézet, dacára annak, hogy Zalamegyére kizárólagos képviselőletét birtuk, mások, pénzügyi emberek által közvetített kölcsönöket is folyósít s így a pénzügyi szükségben szenvedő gazdák az őket otthonukban felkereső pénzügyi emberek által közvetített kölcsönöket veszik igénybe, melyért gyakran tetemes közvetítési díjjal kénytelenek adózni.

Az év folyamán tartott gazdatársadalmi mozgalmak iránt egyesületünk élénk érdeklődést mutatott. Résztvett az egyesület testületileg a Magyar Gazdaszövetség július 22-én Keszthelyen tartott nagygyűlésén, továbbá az O. M. G. E. és G. E. O. Sz. december 8-án és 9-én megtartott évi rendes közgyűlésein kiküldöttei által képviseltette magát.

Az elmúlt évben 5 esetben adott egyesületünk véleményes jelentést a földmívelésügyi kormánynak, 3 esetben a törvényhatóság és 3 esetben az O. M. G. E. nek e célból áttett megkereséseire; 8 esetben intézett feliratot a földmívelésügyi kormánynak, 1 esetben a törvényhatósághoz, 1 esetben az O. M. G. E.-hez, 5 esetben intézett átiratot és megkeresést a földmívelésügyi kormánynak.

Ez évben úgy mint eddig, a gazdasági tanintézet egy III. éves hallgatójának kiadatott az egyesület millenárius ösztöndíja.

Beérkezett és elintéztetett 1178 egyesületi ügydarab. Elküldött postai levelek és csomagok száma 809 drb. Tejszövetkezeti ügydarab beérkezett és elintéztetett 352 drb, elküldött levelek és postai csomagok száma 327 darab. Összesen 1530 ügydarab és 1136 postai küldemény.

1908-ban tartatott 3 rendes, 3 igazgató-választmányi, 3 mezőgazdasági bizottsági, 1 tejszövetkezeti gyűlés és munkásügyi értekezlet.

1906 év májusban a gazdasági egyesület tejszövetkezeti gépkiváltást és vajversenyt rendezett Zalaegerszegen.

Jegyzőkönyv,

felvett Zalaegerszegen a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület 1906 évi pénztári számadásának megvizsgálására kiküldött bizottság által 1907 évi február hó 18-án megtartott gyűlésben.

I.

Az 1906 évi pénztári számadás megvizsgálatván, az 1905 évi pénztári maradvánnyal együtt (42752:55 K) volt az egyesületnek az 1906 évben

Bevétele 61925:22 K.

Kiadása 10998:67 K.

Maradvány 50926:55 K,

azaz ötvenezerkilencszázhuszonhat korona 55 fillér, mely összegből a Zalamegyei Központi Takarékpénztár által kiállított 207. sz. takarékpénztári könyvben 21054 K 34 f, a Zalavármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság által kiállított 109. számú takarékpénztári könyvben 16595 korona s a Zalaegerszegi Takarékpénztár Részvénytársaság által kiállított 13935. számú takarékpénztári könyvben 10204 korona 17 fillér s végül 3073 korona 04 fillér készpénzmaradványban találtatott.

A számadás egyes tételei az igazolásul szolgáló okmányokkal és nyugtákkal a bizottság részéről összehasonlítottak és azok a számadásokkal mindenben megegyezőknek találtattak. Ezek után a bizottság a főkönyvet a mellékkönyvekkel összegeztette, valamint ezen könyvek tételeit egyenként összegezván, a pénztári számadást teljesen rendben találta.

Az egyesületi pénztáros a takarékpénztári könyveket és a készpénzkészletet a bizottságnak bemutatván, azok a könyvekben kiüntetett tételekkel teljesen megegyeztek, melyek után a számvizsgáló bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy az 1906 évi számadásokra nézve Fitos Márton pénztárosnak a felmentvényt a szokásos fenntartással megadja.

II.

Az egyesület vagyoni állapota 1906 december 31-én:

1. Pénzkészlet a pénztárban	3873:04 K
2. Három darab takarékpénztári könyvben elhelyezve	47853:51 »
3. Alapítványi kötvényben	400— »
4. Kötvénykamat hátralék	181:34 »
5. Ingatlanok becsértéke	36000— »

6. Orsz. Közp. Hitelszövetkezet 463 sorozat 09. sz. alapítványi részjegye	1000.— »	
7. Könyvtár értéke	240.— »	
8. Gazdaköröknél levő gépek ér- téke 8% leírással:		
a) Keszthelyi Gazdakör 914 63 K		
b) Sümegi » 879-87 »		
c) Nagylengyeli » 584-87 »		
d) Az egyesület raktári tizede mérelege	75.— »	
e) 2 darab szeeszkavágó (Opporovec község és Weiser J.-nél)	81.— »	2535-37 »
9. Tagdíj hátralék		3652 50 »
10. Egyéb követelések:		
a) Sümegi Gazdakör tart. 820.— K		
b) Lucerna és rézgálicért 32-16 »		
c) Vizitársulat k. kamata 229-47 »		1081-63 »
11. Tenyészalapot követelése		— »
12. Boschán Gyula ügyésznél állam- papír		208.— »
		Összesen 98340-07 »

III.

Az egyesület követeléseinek behajtására javasolja a bizottság:

1. Baranyai Elek elleni 400 K alapítványi követelés behajtassék.
2. A tagdíjhátralékosoknál javasolja a bizottság, hogy az alant kitüntetett hátralékosoktól a tagdíjak per útján behajtsassanak, u. m.: Gráner Béla 30 K, Horváth Antal 52-50 K, Lichtenstein Jenő 60 K, Németh Jenő 50 K, Horváth Vince 40 K, Kovács Antal 40 K, Skublies Imre 80 K, Szentpéterúr község 60 K, Gruner Ernő 20 K, Magetti Géza 20 korona hátralékai.
3. Törlendőnek véli a bizottság Németh Gábor 20 korona tagdíj hátralékát.

IV.

A számvizsgáló-bizottság az 1907 évi költségvetést a következőkben terjeszti elő:

Bevétel:

1. Pénzkészlet a pénztárban	3073-04 K
2. Tagdíjakból	4000.— »
3. Hátralék a tagdíjakból	1000.— »
4. Takarékpénztári kamatok	1800.— »
5. Az Első Magyar Általános Biz- tosító Társaság által fizetendő jutalék	1000.— »
6. A Kisbirtokosok Országos Föld- hitelintézete által fiz. jutalék	600.— »
7. Egyesületi kert bérlete	170.— »
8. Áruraktár utáni jutalék	263-16 »
9. Az Orsz. Közp. Hitelszöv. ala- pítványi részjegyének kamata	50.— »
	Összesen 11956-20 »

Kiadás:

1. Titkár fizetése és lakbére	3000.— K
2. Pénztárnok fizetése	600.— »
3. Kertész nyugdíja	240.— »
4. »Zalamegyének« mint hivatalos lapnak ált.	1000.— »
5. Postaköltség	400.— »
6. Iroda fűtés és világítás	200.— »
7. Állatdíjazásokra	600.— »
8. Irodaszerek és nyomtatványokra	300.— »
9. Ösztöndíj	200.— »
10. Gazdaköröknek tagsági járulék	1000.— »
11. Utiköltségek	600.— »
12. G. E. O. Sz. tagdíj	100.— »
13. Szaklapok és könyvek	100.— »
14. Előre nem látható kiadás	300.— »
15. Írógép törlesztése	200.— »
16. Egyesületi ház külső tatarozása	400.— »
17. Adó	120.— »
	Összesen 9360.— »

A bizottság ajánlja a közgyűlésnek, miszerint határozatilag mondja ki, hogy az egyet pénzei miként kezeltesse, illetve hova helyeztesse az elgyűlöltötetés végett.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárja.

Gazdakörök számadásai.

A *novai gazdakör* 1906 évi számadása.

Bevétel. 1905 évi pénztármaradvány 336 K 33 f; vármegyei g. egyli. tagok után 50% 245 K; gazdaköri tagok 2 koronás tagdíjai 217 K;

Stádel gépgyártól jutalék 24 K; összesen 822 K 33 f.

Kiadás. Gépgyári tartozások kiegyenlítésére 608 K 40 f; állatdíjazásokra 43 K 08 f; posta és távirat költség 21 K 05 f; pénztári maradvány 149 K 08 f.

Költségvetés 1907 évre. Bevétel. Maradvány 1906 évről 149 K 80 f; tagok után a vármegyei gazdasági egyesülettől 200 K; gazdaköri tagok tagsági díjaiból 200 K; gépgyári jutalék 20 K; összesen 569 K 80 f.

Kiadás. Posta és távirat költség 20 K; előre nem látható kiadások 20 K; két konkolyrosta beszerzésére 280 K; remélhető maradvány 249 K 80 f.

Leltár: 1 drb 13 soros vetőgép 324 K, 4 drb konkolyrosta szelelővel 477 K; ezekből leírás 80 K; ért. 721 K.

Aláírások: Farkasovszky Endre gk. jegyző, Vizsy Boldizsár pénztáros. Számvizsgáló bizottság Tornyos Gábor, Mayer István.

A *Nagykanizsa város és járási gazdakör* 1906 évi számadása.

Bevétel. 1905 évi maradvány 480 K 90 f; tagdíjak az anyaegyesülettől 349 K; pártoló tagok díjaiból 196 K; tenyészállat vásárból 48 K; kékkőért 495 K; adományok a tenyészállat díjazáshoz 600 K; szénkéneg után kezelési felesleg 87 K 54 f; postadíj visszatérítés 25 f; leltári tárgyak 56 K 20 f; kamatok 31 K 28 f; összesen 2344 K 17 f.

Kiadás. Rendes tagdíjakból az anyaegyesületnek 30 K; nyomtatványok és hirdetésekért 115 K 94 f; a hiv. lap tiszteletdíja 30 K; postai költségek 41 K 42 f; irodai cikkek 8 K 44 f; tenyészállatvásár költségei 4 K 96 f; kékkőért 482 K 50 f; tenyészállatvásáron kiosztott 685 K; ennek költségei 24 K 40 f; személyi kiadások és fuvar 39 K; beszerzésekre 53 K 20 f; Gróf Károlyi Sándor szobrára 25 K; szénkéneg raktár kezelőjének 87 K 54 f; maradvány készpénzben, takarékpénztári betétben és leltári értékben 712 K 17 f.

1907 évi költségvetés. Bevétel. Maradvány 1906 évről 655 K 97 f (készpénz és takarékp. betét); pártoló tagdíjak hátraléka 1903—1906 évekről 210 K; rendes tagok után 1906 évről 300 K; pártoló tagoktól 1907 évre 200 K; tenyészállat vásárból 40 K; kamatokból 28 K 03 f; összesen 1434 K.

Kiadás. Tagdíj az anyaegyesület részére 10 K; nyomtatványok és hirdetésekre 90 K; posta és bélyegre 50 K; irodai cikkek 5 K; személyi kiadások és hiv. lap 54 K; beszerzések és kiállítási költségek 200 K; előre nem látható kiadásokra 55 K; be nem hajtható tagdíjak 150 K; remélhető maradvány 820 K. — Aláírás: Gallúbi Lajos ü. v. elnök.

A *sümegvidéki gazdakör* 1906 évi számadása.

Bevétel. Pénztármaradvány 1905 évről 842 K 64 f; utalvány 1905 július 1-től 1906 július 1 kamatra 40 K; az amerikai telepből 1905 ről 428 K 15 f; rendes tagok után hányad 199 K; 1901-ről 1 tag 2 K; 1902-ről 1 tag 2 K; 1903-ról 3 tag 6 K; 1904-ről 5 tag 10 K; 1905-ről 17 tag 34 K; 1906-ról 163 tag 326 K; 1907-ről 3 tag 6 K; 1906 december 31-ig kamat a Népbanktól 30 K 92 f; összesen 1926 K 71 f; a bevételből a kiadást levonva 932 K 95 f. Marad 1907-re 993 K 76 f.

Kiadás. Kamat az anyaegys.-nek 1905 július 1—1906 július 40 K; tagdíj az O. M. G. E.-nek 20 K 10 f; hirdetésért a Tapolcai Lipoknak 3 K 10 f; Gépek biztosításáért 12 K 79 f; Mihályfai gép javításáért 4 K; Gógánfára új vetőgép 343 K 60 f; ennek szállításáért 10 K 51 f; Horváth Gáborné számlája 36 K 90 f; Halbänder I. Kovács számlája 80 f; fuvarra Gyömöröbe 3 K; a türjei állatkiállítás díj 10 K; a türjei állatkiállítás rendkívüli kiadás 17 K; a gyömörői vetőgép szállítása 9 K 12 f; esősznek a raktár őrzéséért 80 f; a gróf Károlyi szoborra 10 K 10 f; a gyömörői vetőgép javítása Kühnnek 77 K 10 f; a rendeki gép javításáért 5 K 40 f; a szénkénegraktár tatarozásáért 17 K 70 f; a nyugták kirhordozásáért 2 K; a titkár tiszteletdíja 200 K; Horváth Gáborné számlája 36 K 80 f; a szénkéneg raktárba koresolya 7 K; kamat az anyaegys.-nek 1906 július 1—1907 július 1-ig 40 K; levelezésre és kiállítási bélyegek 25 K 13 f; összesen 932 K 95 f.

Költségvetés 1907 évre. Bevétel. Maradvány 1906 évről 993 K 76 f; rendes tagok után

hányad 200 K; 190 pártoló tag után 2 K-jával 380 K; hátralékból 60 K; összesen 1633 K 96 f.

Kiadás. Gépek javítására s új gépekre 400 K; a gépek biztosítására 20 K 10 f; a titkár tiszteletdíja 200 K; kamat az anyaegyesületnek 40 K; az O. M. G. E. tagdíja 20 K 10 f; a Sümeg és Vidékének 30 K; kiállítás költségeire 150 K; rendkívüliekre 200 K; összesen 1060 K 20 f. Aláírások Talabér Károly pénztáros. Hayden elnök, Eles Károly titkár.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya.

A nagy gazdasági átalakulások korszakát éljük és haladás észlelhető minden téren. Csak éppen mezőgazdaságunk nem tartott kellőleg lépést azzal a nagy haladással, amelyet minden más gazdasági ágazatnál észlelhetünk.

Különösen szembeötlővé válik mezőgazdaságunk ezen elmaradottsága, ha mai állapotát a nyugati államok mezőgazdaságának állapotával hasonlítjuk össze, mely összehasonlításnál be kell vallanunk, hogy mezőgazdaságunk még igen hátramaradott. Mert úgy áll az arány, hogy sok mindenféle, ami a külföldön a belterjesebb gazdálkodás terén már közkinésé vált, ami ott pl. már egy általánosan használt eljárás, az nálunk még csak elvétve fálal alkalmazást és gazdáink nagy része nem is tud még felőle.

Ez az oka, hogy a külföldi mezőgazdaságának magasabb az általános színvonala. Együtt alkalmazza, együtt élvezi ott már a tudományos kutatások vívmányait gazdaságában az egész gazdaközönség, kis-, közép- és nagybirtokos egyaránt.

Erre kell törekedni nálunk is. Általánosítani kell a tudást. Terjeszteni kell a belterjesebb gazdálkodásra vezető gazdálkodási módokat az ország minden részében, a gazdaközönség minden rétegében, hogy minél előbb elérjük a gazdálkodás azon színvonalát, melyen versenyképesen tudunk előrehaladni a további fejlődés felé.

Ezen gondolat vezérli az OMGE.-t, amidőn a gazdaközönség rendelkezésére bocsátja új osztályát, mely tanácsadója és segítőtársa óhajt lenni a magyar gazdaközönségnek a belterjesebb mezőgazdasági üzem minden kérdésében.

Főfeladatául tűzi ki ez osztály a belterjesebb gazdálkodás előmozdítását, elsősorban a közép-birtokos-osztály jövője lebeg szeméi előtt, melynek létérdeke az, hogy gazdasága üzemét a modern haladásnak megfelelően átalakítsa.

Vállalkozik tehát ezért az osztály arra, hogy szakközvegei által mindazon ismereteket terjeszti, birtokosok és bérlők között egyaránt, amelyek a belterjesebb gazdálkodás alapját képezik. Vállalja pedig ezt nemcsak helyszíni szemlék alkalmával adandó tanácsadással, hanem tényleges segédkezéssel új, az eddiginél belterjesebb üzemmódok bevezetésével és elvállalja a mezőgazdasági üzemek tartós ellenőrzését is.

Szakközveleményét az eddiginél okosabb üzem létesítésére vagy új üzenterv kidolgozása alakjában adja, vagy a meglévőt megfelelően átdolgozza.

Véleményt ad a mezőgazdasági üzemből folyó bármilyen kérdésben, szakközvegeinek a helyszínen tett tanulmányai alapján.

Terveket és költségvetéseket dolgoztat ki mindennemű építkezésekre, mezőgazdasági ipari berendezésekre, teljesítésekre stb. és elvállalja a létesített mezőgazdasági iparok üzemének ellenőrzését.

Vállalkozik az osztály épületleltárak és vázrajzok elkészítésére és a bevezetett építkezések kollaudálására.

Elvállal felméréseket, térképek, terep- és geológiai felvételek elkészítését.

Pontos számadásoknak helyes vitele a belterjes gazdaságnak egyik fontos kiegészítő és ellenőrző része lévén, az osztály fog arra törekedni, hogy az e téren észlelhető számos hiányokat szakközvegei által pótolta.

Ezért vállalkozik okoskerü számadások rendszeres berendezésére, a berendezettek felülvizsgálására.

De e téren részletmunkákat is végeztet. Ilyenek:

1. Az évi zárlat megszerkesztése.

2. Rentabilitási számadások úgy az egyes üzemágokra, valamint az egész üzemre kiterjedőleg is.

3. Számadások revíziója, fuvarlevelek, számlák revideálása.

4. Leltárak felvétele az elkönyvelés céljából stb. stb.

Tevékenységének ezen körébe tartoznak még a biztosítás alá való becslések és bejelentések, az adók számításának revíziója és mindennemű mezőgazd. értékbecslesek.

Szaktanács adásait kiterjeszti az osztály a gazdaság különleges ágazataira is, mint ilyenekre: a szőlészetre és borászatra, a komlótermesztésre, a gyümölcstermelésre, a konyhakertészetre és baromfitenyésztésre.

Mivel az erdőterületek sokszor a gazdaság kiegészítő részét képezik és a mezőgazdasági üzemmellel szoros összefüggésben állanak, az osztály működési körét az erdőszeti szaktanácsok adására és az erdőbeeslésre is kiterjeszti.

Gazdasági ügyekben kívánatos jogi tanácsesal szolgál az osztály és vitás ügyekben a választott szakbírószágot elvállalja.

De nemcsak azoknak a gazdáknak óhajt az osztály szolgáltatásra lenni, akik birtokukat maguk kezelik, hanem azon birtokosoknak is véli üdvös szolgálatait felajánlhatni, kik birtokukat bérlő által kezeltetik.

Ilyeneknek elkészíteti az okszerű bérleti szerződést, közbenjár a birtok átadásánál, elvégzi az ennél az alkalomnál szükséges leltározásokat, becslesek stb., stb.

Mindezen kitűzött céljainak végrehajtására külön szakközvegeket alkalmaz, kiknek mikénti díjazása a fél és az osztály közötti előzetes megállapodás tárgyát képezi.

Ezenkívül az osztály az ingatlanok forgalmára és a jelzálogkölesönök ügyére is szándékszik figyelmét kiterjeszteni azáltal, hogy:

a) a nála bejelentett eladó és bérbeadó birtokokat törzskönyvileg nyilvántartja, valamint a venni és lérelni szándékozókat előjegyzí.

b) Kölesönöket kieszközöl és konverziókat lebonyolít. A gazdaközönség érdekeinek szempontjából üdvösnek véli az osztály, ha a gazdaság tisztek és egyéb képzettebb mezőgazd. üzemi személyzet közvetítésére vállalkozik.

Egyebekben pedig minden irányban arra fog törekedni, hogy a vele összeköttetésbe lépett gazdálkodók finánciális és üzleti érdekeit tőle telhetőleg előmozdítsa és ha kell, megvédi, mely törekvéséből folyólag legjobb meggyőződéssel csak azt ajánlhatja a gazdaosztálynak, hogy iparkodjék minél nagyobb számban termelő és értékesítő, valamint termékeik ipari feldolgozását célzó szövetkezetekbe tömörülni. Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya egy 5 tagu tanács vezetése alatt áll, melynek elnöke: ráthonyi Reusz Henrik földbirtokos, Niek Ede királyi tanácsos, karonaurolalmi igazgató, Sierbán János m. kir. jogászigazgató, Emődy József országos képviselő, földbirtokos és Förster Lajos kir. tanácsos, mint az osztály előadója.

Heremag rostaalj forgalomba hozatala.

A földművelési miniszter a lucerna és lóhere tisztítás alkalmával visszamaradó rostaalj forgalomba hozatala tárgyában a következő leiratot intézte a gazdasági egyesülethez:

A fejevármegyei gazdasági egyesület hozzám intézett feliratában kifejezést adott azon nézetének, hogy lucerna és lóhere termésünket veszélyeztető aranka mindinkább való elterjedésének oka abban keresendő, hogy a lucerna és lóhere mag tisztító vállalatok a hozzájuk tisztításra beküldött arankás magvak megtisztításából eredő hulladékot a beküldőnek visszaadják, mi által arankás hulladéknak forgalomba hozatalát nagyon előmozdítják, mert a legtöbb kereskedő ezt a hulladékot, mint II-od és III-ad osztályu lucerna illetve heremagot elárúsítja és ezt mint ilesőbb árut rendszerint a kiscgazdák vásárolják meg, kik tudvalevőleg nem igen törődve az áru minőségével, csak annak kisebb árára vannak tekintettel.

A nevezett egyesület tehát rámutatva ezen helyzetre, azzal a kérelemmel fordult hozzám, kötelezzem ezeket a tisztító vállalatokat, hogy a tisztítás után visszamaradó hulladékot semmisítsék meg.

Midőn erre a nevezett gazdasági egyesülethez intézett rendeletem másolatát — tekintettel az 1898 évi február hó 24-én 10.400 szám alatt kiadott és a gazdasági egyesületekhez intézett

körrendeletben foglaltakra — az egyesületnek tudomás és hasonló szives eljárás követése végett megküldöm, egyszersmind felkérem, hogy amennyiben ezen veszedelmes baj meggátálása végett különleges intézkedések megtételét szükségesnek találná, ez iránti javaslatait terjeszse előm annál is inkább, mert ugy szakközvegeim jelentéseiből, mint az 1895 évi XLVI t. c. alapján elbírálandó kihágási ügyek tárgyrataiból magam is meggyőződtem arról, hogy az aranka terjedésének megakadályozására a kiscgazdák érdekeinek az üzérkedők visszaéléseivel szemben való megvédése végett az eddigieknél hatékonyabb eszközöket kell alkalmaznom.

A fejevármegyei gazdasági egyesülethez intézett leirat a következőképen szól:

Mult évi június hó 13-án 89 sz. alatt kelt feliratára értesitem a gazdasági egyesületet, hogy a heremagvak tisztításánál nyert rostaaljnak mint vetőmagnak forgalomba hozataláról van tudomásom s szakközvegem megállapították, hogy a heremagrostaaljnak vetőmag gyanánt való elárúsítása képezi heréseink elarankásodásának egyik főokát.

Mindazonáltal a heremagrostaalj megsemmisítésének elrendelését jelenleg időszerűnek nem tartom, mert a heremagrostaaljak mm-ként 60—80 K értéket képviselnek, mely ha megsemmisítették, a tiszta heremag amugyis magas ára evvel arányban emelkednék.

A rostaalj magas árát pedig az a körülmény indokolja, hogy annak külföldön, különösen Németországban nagy a kereslete; ott ugyanis a herét nagyobbára csak a takarmány termelés céljából vetik és így az aranka benne nagyobb mértékben annál kevésbé szaporodhatik el, mert ezen a vidéken a veszedelmes nagy aranka magja nem is érik meg.

Mivel az 1894 évi XII. és az 1895 évi XLVI. t. c. az arankás heremagvak vetőmag gyanánt való forgalomba hozatalát szigorúan tiltja, leghelyesebb, ha a gazdasági egyesület ezen törvények végrehajtását saját hatáskörében is előmozdítja az által, ha tagjait kioktatja arra, hogy nem ölmözárólt állapotban vásárolt magból minden esetben két tanu jelenlétében vegyenek 1/2 kg. hiteles mintát s azt lepecsételve jegyzőkönyv kíséretében küldjék be a magvizsgáló állomásnak.

Kéveköti fonalak, manilla-, sisalkender fonalak és kókuszszinegek kedvezményes elvámolása tárgyában a földművelési miniszter a következő rendeletet adta ki:

Az autonóm vámtarifához tartozó magyarázatok értelmében eddigelé csak az 5 mm. vastagságú fonalak tarthattak igényt kéveköti fonalak gyanánt 12 K. vámtétel mellett való elvámolásra, ellenben a vékonyabb fonalak nem mint kéveköti, hanem mint egyéb fonalak, gyári felszerelésben 3 K. 60 f. kis forgalmi felszerelésben (tehát gombolyagokban vagy motolákban) pedig 43, illetőleg 83 korona vámmal voltak terhelve.

Miután azonban a gazdaközönségnek a fonalakra az aratógépekkel kapcsolatos kévekötiésnél, valamint a szalmapréselés és számos egyéb mezőgazdasági munkálataál szüksége van, illetőleg a mezőgazdasági munkálatok érdekében áll, hogy a megnevezett fonalak beszerzése a kis forgalmi felszerelésben is ilesőbbá és könnyebbé tétessék: a magyar királyi kereskedelemügyi és pénzügyi miniszter urakkal létesített egyértelmű megállapodás alapján az autonóm tarifához tartozó magyarázatok ebből a célból módosítottak.

E módosítás lényege az, hogy a fonalaknak kéveköti fonalak gyanánt való behozatala ezentul nem köttetik a legalább 5 mm. vastagság ismérvéhez, hanem jövőre vékonyabb fonalak is kéveköti gyanánt lesznek elvámolhatók. Ehhez képest a manilla és sisalkender fonalak, melyek a belföldön nem termeltetnek, melyeknél tehát az eddigi magasabb vámvédelem csökkentése bazai termelési érdekeket nem érint, a jövőben az eddigi 43, illetőleg 83 K. 100 kilogrammonkinti behozatali vám helyett csupán 12 korona behozatali vám alá fognak esni.

Az e tekintetben létrejött megállapodás a következő: „A vámtarifa 204, 205. és 206. számúhoz tartozó megjegyzések a következőleg módosítottak: Az ezen jegyzet alá tartozó kéveköti fonál alatt az aratógépekhez, szalmaprésekhez stb. használt durva, egyszerű vagy cénázott, rendszerint csupán lazán sodrott (festett, kátrányozott stb.) legalább 1 kg. súlyu

gombolyagokban, vagy motolákban elhelyezett fonalak értendők.”

A m. kir. pénzügyminiszter úr a fenhatósága alá tartozó vámhatóságokat a fentiek értelmében megfelelően utasítani fogja.

Továbbá miután kéveköti fonalak a zsineszterüen összesodrott kókuszrostokból is készíttetnek, mely fonalak egyuttal arra is alkalmasak, hogy a komlótermelésnél és a szőlőművelésnél, valamint a mezőgazdaság egyéb ágainál használtathassanak, intézkedés történt aziránt is, hogy az e tekintetben netalán felmerülő szükséglet kielégíthetése szintén megkönnyíttessék.

E célból — szem előtt tartván azt is, hogy fejlődő kender és lentermelésünk a külföldről behozandó kókuszszinegek beözönlése által ne veszélyeztetessék, — a kókuszfonalak kedvezményes behozatala bizonyos ellenőrzéshez köttetik, illetőleg a tarifa 219/a. számúhoz fűzött jegyzet kiterjesztő magyarázatot nyert oly értelemben, hogy a budapesti m. kir. fővámgazgató, illetőleg az illetékes pénzügyigazgatóságok a hozzájuk intézendő beadványok alapján engedélyt adhatnak arra, hogy a kókusz fonalak (vastagságukra való tekintet nélkül) engedélyjegyek ellenében ezentul kéveköti, komlóvezetékiszinegek és hasonló mezőgazdasági segéd-eszközök készítése céljából vámentesen hozathassanak be a mezőgazdasági üzemben való alkalmazás végett. Az ily fonalak vámentes behozatalának engedélyezésére azonban csakis egy az illetékes vármegyei gazdasági egyesület, mezőgazdasági bizottság vagy mezőgazdasági termelési szövetkezet által kiállítandó bizonyítvány ad igényt. „Illetékes“ gyanánt az a gazdasági egyesület stb. tekintendő, melynek kerületében van az az üzem, ahol a fonalak felhasználatni fognak.

Hogy a gazdasági egyesületek stb. ezeket a bizonyítványokat minden kétséget kizáró hitelességgel állíthassák ki, az érdekelt magánfél (testület stb.) az illetékes községi előljárásság által aláírt bizonylattal a gazdasági egyesületnél igazolni tartozik, hogy oly ingatlana van, amelynek mezőgazdasági üzeme a kedvezmény megadását indokoltá teszi.

Felhivom az egyesületet, hogy a fentieket tegye közhírré s egyuttal sziveskedjék azoknak az érdekelt gazdaközönség körében való ismeretetését, amennyiben szaklapot ad ki, annak útján is előmozdítani.

Az amerikai köszméte lisztharmat.

A köszméte lisztharmat ellen való védekezésre vonatkozólag Molnár István min. tanácsos, orsz. gyümölcészeti és fatenyésztési bizos. a következő értesítést küldte a Gazdasági Egyesületnek:

Amerikában az Egyesült államokban mintegy tíz év óta a köszméte (egres) bokrokban egy új és veszélyes lisztharmat betegség lépett fel, mely nemcsak a köszméte bokrokat teszi tönkre, de átmege a ribiszkére is és ennek természetét is kérdéssé teszi.

A betegség okozója a »Sphaerotheca mors uvae« nevű lisztharmatgomba, amely ellen a védekezés igen nehéz és nem is vezet mindenkor sikerre. A legbiztosabb védekezési eljárás még eddig a beteg bokrok teljes kiirtása és a helyszínén való elégetése.

Ezen veszélyes betegség már el van terjedve Európa majdnem minden államában; sőt az osztrák es. k. földművelésügyi miniszter értesítése szerint az osztrák tartományok közül is már Morva és Csehországban, Alsó-Ausztriában, Salzburgban és Gácsországban több helyen fel lépett.

Nincs kizárva, hogy hazánkban is feltalálható lesz ezen veszélyes betegség.

Ily körülmények között a határozatlat és a növényforgalom korlátozása már nem vezetne célra és ennek alkalmazásától a m. kir. földművelésügyi ministerium kénytelen lévén eltekinteni — ezen uton figyelmeztetem komolyan a kertészkedő közönséget, miszerint egres és ribiszke tőteknek a külföldről való hozatalától saját érdekükben tartózkodjanak.

Felkérem arra is az érdeklődő közönséget, miszerint minden a kertjükben vagy vidékükön felmerülő és a köszméte lisztharmatra emiékzett gyanus esetet hozzám haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek.

Erdei növények vámmentes behozatalára vonatkozó földművelésügyi miniszeri rendelet:

Az autonóm vámtarifa végrehajtásával kapcsolatos rendelet és az ahhoz kiadott magyarázatok eddigelé nélkülöztek az »erdei növények« fogalmának meghatározását, mely körülmény oly esetekben, amidőn erdősítési célokból a vámkülföldről származó erdei növények behozatala került szóba, a határvám hivataloknál több ízben zavarokra adott alkalmat.

Ennek elkerülése végett a m. kir. kereskedelemügyi és m. kir. pénzügyi miniszter urakkal egyetértőleg a következőket rendelem.

A külföldről származó »erdei növények« fogalma és azok vámkezelése a következőkben állapíttatik meg:

»Erdei növények gyanánt« (melyek a vámtarifa 56. száma szerint vámmentesen kezelhetők) tekintendők azon lombfa esemetek, melyek magassága 1 métert és azon tülevelűfa esemetek, melyek magassága 0-50 emétert meg nem halad és amennyiben azok fatenyésztési, illetőleg erdősítési célokból, nem pedig dísznövények gyanánt, parkok vagy fasorok telepítése végett fognak felhasználtni.

Ez a körülmény a magyar szent korona országainak területére való behozatal előtt Magyarországon egy királyi erdőfelügyelő, Horvát-Szlavon országokban pedig a horvát-szlavon dalmát bán úr részéről kijelölt hatóság által kiállított bizonyítvánnyal igazolandó.

A bizonyítvány szövegét és mintáját, mely az erdősítési célokra szolgáló külföldi származású lomb és tülevelűfa szállítmányok behozatala előtt az illető félnek kívánságára kiállítandó lesz, tudomásvétel és mihez tartás végett valamennyi királyi erdőfelügyelőnek megküldöttem.

A királyi erdőfelügyelők székhelyei a következő városokban vannak: Besztercebánya, Brassó, Budapest, Debrecen, Déva, Győr, Kassa, Kolozsvár, Máramarossziget, Maros-Vásárhely, Miskolc, Nagyszombat, Nagy-Váradi, Pozsony, Pécs, Szeged, Szombathely, Temesvár, Turócszentmárton és Ungvár.

A horvát bán úr pedig akként intézkedett, hogy a Horvát-Szlavon országok területére történő szállításoknál a szükséges bizonyítványokat a Belovár (Bjelovár), Gospić, Ogulin, Požega és Vukovár székeli kir. vármegyehatóságok (kir. alispánok), illetőleg a vármegyékbe be nem kebelezett Eszék (Osiek), Varasd (Varasdin), Zágráb (Zagreb) és Zimony (Zemun) városokban a városi tanácsok (polgármester) állítsák ki.

A fentieket oly felhívással küldöm meg Cimednek, hogy azokat tegye közhírré és felmerülő esetben az érdekeltség figyelmét külön is hívja fel arra, hogy a külföldi erdei növények vámmentes behozatalát biztosító igazolványokkal leendő ellátása végett forduljon az illetékes királyi erdőfelügyelőhöz.

Külföldről behozott lokomobilok kedvezményes elszámolása tárgyában a földművelési miniszter a következő rendeletet adta ki:

Értesítem a t. egyesületet, hogy az autonóm vámtarifához fűzött magyarázatokban a XL tarifaszámba tartozó általános megjegyzések 13. pontja szerint mezőgazdasági célokra külföldről behozott lokomobilok az 527 t. e. 21 K-ás szerződéses vámtétellel csak úgy kezelhetők, ha a behozatali vámbevallással egyidejűleg bemutatattik az illetékes gazdasági egyesületnek azon körülményt igazoló bizonylata is, hogy az elvámolni szándékolt gépet valamely egyes mezőgazda, testület vagy község a saját üzeme részére szerezte be és ott céljának megfelelően fogja használni.

Illetékesnek az a gazdasági egyesület tekin-

tendő, a melynek kerületében van az üzem, a hol a lokomobilok alkalmaztatni fognak.

Az 527. t. számhoz tartozó megjegyzések 1. pontja szerint lokomobilok a mozgásnak más gépekre való áttételével helyhez kötött motorok gyanánt hatnak. Vagy menetképesek, azaz saját kerekein igás állatokkal való vontatás útján szállíthatók, mint a legtöbb mezőgazdasági célokra szolgáló lokomobilok, vagy pedig nincs kocsialvázat, ezek a fél lokomobilok, melyek használat előtt, mint a többi gőzgépek is, szilárdan alapolandók. A kerek hiánya a lokomobilok első fajtájánál a vámkezelést nem befolyásolja.

A lokomobillal behozott rud és vontató állatok befogására szolgáló készségek a lokomobillal együtt az 527. t. sz. szerint vámolandók el.

Felhívom a t. egyesületet, hogy működése területén az ez iránt az egyesülethez forduló részére a szóban forgó bizonyítványt állítsa ki, és abban a gép behozatalát eszközölő fél nevének, állásának, lakhelyének pontos feltüntetése mellett röviden a gép rendeltetését is feltüntetve a beszerzendő hiteles értélülés alapján igazolja, hogy a behozandó gép az illető fél saját használatára fog szolgálni.

Nyilt tér.*)

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem, illetve nevelő atyám temetésén megjelentek, továbbá kik részvétükkel fájdaimukat enyhítették, ez uton mondunk köszönetet.

özy. Weisz Edéné és Spitzer Hugó.

Felelés szerkesztő: dr. Csák Károly.

Laptulajdonosok: dr. Csák Károly és Udvardy Ignác.

A közgazdasági részt szerkeszti: Sárközy Viktor.

Rébamag

óvári, oberndorfi.
Székely tengeri.

Óriás pekingi kacsas tojások.
Lámpanélküli költőgépek.

Magyar bikák.

Gróf Teleki Arvéd uradalmában Drassó. Posta Koneza.

Fogatos szőlőpermetezők

melyekkel egy méter távolságra ültetett szőlők kényelmesen és jól permetezhetők, kaphatók

Glasner Miksa

szőlőpermetező gyárosnál Pacsán.

A fogatos permetezők előnye nem csak a munka gyorsaságában és olcsóságában rejlik, hanem azon körülményben is, hogy a permetező cső egyszerű kicserélésével burgonya, reppce, cukorrépa stb. permetezésére minden változtatás nélkül azonnal felhasználható.

A fogatos permetezők mintáaani bemutatása iránti megkeresések **Glasner Miksa** szőlőpermetező gyárhoz **Pacsára** intézendők, a ki kívánatra költségvetéssel is szolgál.

Csabagyöngye

már júliusban érő bortelemő
kitűnő muskatály-ujdonóság
sima s gyökerekes szőlővessző
s egyéb **exquisit** fajok-
ról az árjegyzék megjelent.

Sajgón, posta Szécsény,

SIPOSSIMRE

ny. kir. jbró.

Meghívó.

= A zalaegerszegi izraelita hitközség =

évi rendes közgyűlését

folyó 1907 évi április hó 7-én vasárnap délután 2 órakor a felső kereskedelmi iskola nagytermében fogja megtartani, melyre van szerencsénk a hitközség összes tagjait ezennel hivatalos tisztelettel meghívni.

Zalaegerszeg, 1907 évi március-hó 26.

Schlésinger Ármin
hitk. titkár.

Boschán Gyula
hitk. elnök.

TÁRGYSOROZAT:

1. Két jegyzőkönyv-hitelesítő kiküldése.
2. Az előjáróság évi jelentésének tárgyalása.
3. A számvizsgáló bizottság évi jelentésének tárgyalása.
4. A zárszámadások tárgyalása.
5. Az adókövető bizottság 21 tagjának választása (alapsz. 71. §)
6. A számvizsgáló bizottság 5 tagjának választása.
7. 3 község-kerületi képviselő választása.
8. Netáni indítványok.

Jegyzet: 1. A részletes zárszámadásokat és az előjáróság jelentést a közgyűlés előtti öt napon minden hitközségi tag a hitközségi irodában betekintheti. (Alapsz. 31. §)

2. A tagok köréből a közgyűlés elé terjesztendő indítványok hat nappal a közgyűlés előtt a hitk. elnöknek írásban bejelentendők (Alapsz. 32. §)

== Minden gazdaságban nélkülözhetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidő szerint 15 féle nagyságban különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztítóhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

TELEFON 69. szám.

Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgöncim: Kalmár-rostagyár.

Ha köszvényben, reumában, ichiasban szenved,
vegyen egy üveg

Dr FLESCH-féle köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és deréktájt, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető.

Kapható dr FLESCH E. M.

„Magyar korona“ gyógyszerárában, Győr, Baross-utca 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 K. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 K. 3 kis vagy 2 „Családi“ üveg rendelésénél már bérmentve utánvétel nélkül küldjük.

Családi otthont

kellemessé tesz egy eredeti

Odeon Gramafon

beszélő gép.

Kapható opera-, katona-, cigányzenékkel, valamint a leghíresebb magyar és külföldi művészek előadását nagy és kis lemezekben.

Gramafon 40 koronától feljebb.

Raktáron új kerékpárok, varrógépek, valamint javított gépek a legjutányosabb áron.

Elvállal mindennemű díszműlakatos munkákat

Nagy javító műhely.

Horváth Imre

műlakatos és fegyverműves
Zalaegerszegen.

Több mint

50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arckenőcs
és eszéki
SZALVATOR

szappan
eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr
összes tisztátlan-
ságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C.

Salvator gyógytárából.

Eszéken felsőváros

1 tégely eszéki arckenőcs . 1 K 70 f.
1 db Salvator szappan . 1 K — f.
1 tégely kézi pászta ára . 1 K 20 f.
1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Figyelmeztetés.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekből és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. b. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kérik a t. közönség csakis DIENES féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József ur gyógyszerárában

VI. Király-utca 12. sz.

Látványosság!

Április hó 1-től kezdve
a Bárány kávéházban
minden este 9 órától
mozgó fényképek.

Minden nap változatos képekkel és hetenként újabb képsorozattal.

Belépő díj nincs.

Számos látogatást kér

Tosch Károly szállodás.

Eladó

6 darab tenyészbika

1 1/2 évesek.

Felvilágosítást ad

Skublics Károly

földbirtokos Besenyőn.

Koresmám üzletvezetőt
kezelésére

keresek május 1-től. — Feltételek
megtudhatók

Páslek Lajosnál

Zalaegerszegen.

ad, 880/kig. 907.

Pályázati hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. városnál felfüggesztés folytán ideiglenesen megüresedett

polgármesteri állásra

az 1883 évi XXII. t. c. 84. §-a értelmében később kitűzendő képviselő testületi közgyűlésen, helyettesítés útján leendő beöltése végett a képviselő testület 880/907 számú határozata folytán pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 3600 (háromezer hatszáz) K évi fizetés és 800 (nyolcszáz K) évi lakbér mely a jóváhagyás alatt álló fizetés rendezéssel esetleg változik.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883 évi I. t. c. 3. §-ában megkívánt képesítést és az 1886 évi XXII. t. c. 73 §-ában foglalt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket Zalaegerszeg r. t. város képviselő-testületéhez címezve a polgármesteri iktatóba 1907 évi május 10-ig bezárólag benyújtsák.

Zalaegerszegen 1907 évi április 3-án.

Németh Elek sk.,

h. polgármester.

Eladó vendéglő.

Lentiben Horváth Győző
örökösei tulajdonát képező
nagyvendéglő

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad
Höhn Béla körjegyző Lenti.

Meghívás.

Az 1898: XXII t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Zalaegerszeg vidéki Hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, 1907 évi április hó 14-én délelőtt 11 órakor az ipartestület helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívottnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.

2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.

3. Mérleg megállapítása.

4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.

5. Az igazgatóság 3 tagjának választása.

6. Felügyelő-bizottság 1 tagjának választása.

8. Netaláni innítványok.

1907 december hó 31-én a tagok száma 1056, üzletrészeinek száma pedig 1358 volt; az év folyamán belépett 80 tag 98 üzletrésszel, kilépett 51 tag 68 üzletrésszel, tehát marad év végén 1085 tag 1390 jegyzett üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Zalaegerszeg, 1907 március hó 17-én.

Az igazgatóság.

Első magyar általános biztosító társaság, Budapesten.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, Mérlegszáma 1906. december 31-én. Includes sub-sections for Tűzbiztosítás, Szállítványbiztosítás, Jégbiztosítás, and Betörésbiztosítás.

Table with columns: VAGYON, TEHER, Mérlegszáma 1906. december 31-én. Lists assets like bank deposits, bonds, and liabilities like shares and insurance premiums.

II. Életbiztosítási üzlet.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, Mérlegszáma 1906. december 31-én. Details expenses and income for life insurance, including death benefits and premiums.

Table with columns: VAGYON, TEHER, Mérlegszáma 1906. december 31-én. Lists assets and liabilities for the life insurance department, including bonds and reserves.

Steiner Jenő, Gergely Todor, Az igazgatóság: László Zsigmond, Ormódy Vilmos, gróf Zichy Gusztáv. Includes names of directors and board members.

Fonográfok 12 koronától feljebb.

Vidor Lipót — kereskedése — Zalaegerszeg.

Kazinczy-tér. Dr. Keresztury-féle ház.

a Dürkopp varrógépek és kerékpárok egyedüli kizárólagos elárúsítója

ajánlja a legnagyobb választékban raktáron levő bel és külföldi **varrógépeit**, a teljes kifogástalanul működő és a legkényesebb igényeket is kielégítő **Edison** és más gyártmányu **fonográfjait**, **gramafonjait**, a világhírű **Beka** lemezeket, mindennemű **electro cikket**, **fényképező gépeit**, és kellékeit, **leipzigit** és más gyártmányu **harmonikáit**. — Minden kényelemmel berendezett **sötét kamráját** a műkedvelők díjmentesen használhatják.

A varrás és műhímzés állandó ingyenes tanítása minden vevőnek.

Varró és hímzőgépek 136 koronától kezdve 10 évi jótállással.

Külön varrógépek 76 koronától kezdve 5 évi jótállással.

Magyarország főurai

és földbírtokossal figyelmét felhívjuk a székes-fővárosban 1873. év óta fennálló **kizárólagos líbériá-üzletre**,

SCHWARZ M. L.

V. Váci-körút 4. szám, mely céget mindazok b. figyelmébe legjobban ajánljuk, kik **szolga- és kocsis-személyzetük** részére **divatos és mégis jutányos áru ruhát** beszerezni óhajtanak, **ugymint magyar, német és francia líbériákat**, melyek állandóan raktáron és nagy választékban kaphatók.

Különlegességet képeznek

kocsis-szűrők,

gazdag hínéssel, izléses kivitelben, minden színben, legnagyobb választékban.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gyász líbériák állandóan raktáron.

Telefonszám 41-96.

Üzlet eladás.

Zalaegerszegen a Főtéren egy jóforgalmu

hentes és mészáros üzlet eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Görcs csillapító
szélhajtó

H ó d o n y - csöppök

1844 óta használatban levő étvágygerjesztő, és másztést elősegítő házi szer.

— Egy üveg ára 1 K. —

Két üvegnél kevesebb (2 K 50 f utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerárában
Gloggnitz (Alsó-Ausztria).

Alkalmazást nyer

előkelő jól bevezetett, az összes ágakat művelő **biztosító** részvénytársaságnál a megyében és az itteni piacon otthonos, az üzletszerzésben jártas, jó megjelenésű, 30 évnél nem idősebb, nőtlen

flatal hivatalnok,

valamint kereskedelmi képzettségű

gyakornok.

Az állások később **nyugdíjjal** és esetleg a központba való áthelyezéssel járnak.

Írásbeli ajánlatok, körülményes adatokkal »Szép jövő« jelige alatt **Eckstein Bernát** hirdetési irodájába, Budapest, V., Mérleg-utca 12. alá küldendők.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY** felét kérjük mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY**-felét fogadjunk el!

Ház eladás.

Zalaegerszegen, a Rákóczi-utca 21. szám alatt levő, forgalmas helyen fekvő **sarokház**, mely jelenleg péküzletnek használtatik, május 1-ére **kiadó**, esetleg örök áron **eladó**, kedvező feltételek mellett.

Bővebben értekezni lehet

Nagy Károly

háztulajdonossal.

Ez A Keret Szük

ahhoz, hogy a Hoppa angol teint regulator meszeszerű szépítő hatását esetelhesük, de ez fölösleges is, minék szaporítani a szót,

H tények beszélnek H

vegyenek a t. hölgyek 2 kor. 50 fillérért Hoppát és a szeplő, májfolt, bőrvörösség, mitesser, pör-senés, pattanás és más arc tisztatlanság csodálatos eltűnése minden szónál szebben bizonyítja, hogy a Hoppa minden mást feleslegessé tesz, egymaga pótol krémet, szappant, poudert. Puhítja, ifjítja, üdíti, finomítja és fehériti az arcot, kezeket, nyakat, vállat.

HOPPA angol teint regulator
főraktár: **HOPPA**

Kaiser Vilmos és Tsa
drogeriája

Győr, Baross-ut 1. Kapható gyógyszerárakban és drogeriában.

Legnagyobb nyere-
remény esetleg
600.000 márka.

Szerencse
értésítés.

A nyere-
mékért az ál-
lam szavatol.

Meghívó a Hamburg város szavatossága alatt álló nagy pénzsorsjátékban való részvételre, amelyben

9 millió 248.485 márkát

feltétlenül kisorsolnak.

Ezen előnyös pénz-sorsjáték főnyereményei a következők: A lehető legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 600.000 márka.

1 jut. à 300.000 Mk.	1 ny. à 40.000 Mk.
1 " " 200.000 "	1 " " 30.000 "
1 " " 60.000 "	7 " " 20.000 "
1 " " 50.000 "	1 " " 15.000 "
1 " " 45.000 "	11 " " 10.000 "
1 " " 40.000 "	36 " " 5000 "
1 " " 30.000 "	103 " " 3000 "
1 ny. à 100.000 "	160 " " 2000 "
1 " " 60.000 "	437 " " 1000 "
1 " " 50.000 "	578 " " 300 "
	185 " " 200 "

Ezen sorsjátéknak, amely 7 osztályból áll, 94.000 sorsjegye van 45.550 nyereménnyel és 8 jutalommal, úgy hogy majdnem minden második sorsjegynek nyernie kell.

Az első osztály lehető legnagyobb nyereménye legszerencsésebb esetben 50.000 M, amely a második osztályban 55.000, a harmadikban 60.000, a negyedikben 65.000, az ötödikben 70.000, a hatodikban 80.000, és a 7-ikben 600.000 márkára emelkedik.

Az első osztályra, amelynek húzása hivatalosan van kitűzve:

egy egész eredeti sorsjegy csak 6 Mk.
egy fél eredeti sorsjegy 3 Mk.
egy negyed eredeti sorsjegy 1 Mk. 50 pf.

A következő osztályok betétei, valamint a nyereményjegyzék a hivatalos, állami címerrel ellátott sorsolási tervezetben láthatók, amelyet kívánatra bárkinek díjtalanul megküldök.

Minden résztvevő külön megkeresés nélkül is azonnal a húzás után megkapja a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyeremények kifizetését és szétküldését

egyenesen az érdekeltek címére én eszközlöm, azonnal és a legszigorubb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétel mellett kérek.

Tessék ajánlatokkal a közelgő húzás miatt azonnal, de legkésőbb

f. évi május 2-ikáig

bizalommal

Heckscher Sámuel senr.
hamburgi bankházához fordulni.

Hirdetmény.

A légrádi önszegélyző egyesület mint szövetség 1907. évi január 13-án tartott közgyűlésén az önszegélyző egyesület egyhangu határozattal **feloszlatta.**

Felhivatnak tehát mindazok, kiknek a légrádi önszegélyző egyesülettel szemben netaláni követeléseik vannak, ezeket a kereskedelmi törvény 249. §-a értelmében **hat hónapon belül** érvényesítsék, mivel későbbi reklamációk figyelembe nem vétetnek.

Légrád, 1907. március 24.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület áruraktára.

A közeledő tavaszi idényre felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönség figyelmét az áruraktárban beszerezhető jó minőségű

lóher lucerna és répamagvakra

nemkülönb az egyéb gazdasági cikkekre u. m. rézgálic, raffia, kocsikenőcs, mindennemű **olajakra**, melyeket elsőrendű minőségben gyorsan és pontosan szállít az áruraktár.

Felkérjük az igen tisztelt gazdaközönséget, hogy megrendeléseivel az áruraktárt, azok pontos fogatosíthatása végett, a kellő időben felkeresni sziveskedjék.

Kívánatra szívesen szolgálunk árjegyzékkel, vagy nagyobb mérvű rendeléseknél **külön árajánlattal.**

Levélbeli megkeresések a Zalavármegyei Gazdasági Egyesülethez intézendők.

Sárközy Viktor

g. e. titkár, az áruraktár kezelője

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 90 f.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók: **Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.**
Molnár Ignác cégnél Keszthelyen.

Gőzcséplőkészletek 2¹/₂-től 12 lóerőig, benzinmotorok,

SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,

Aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legjobb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának

Vezérügynökségénél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle **MARGIT CRÈME**

Pár nap alatt biztosan eltávolított szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtörést (Mitesser) és minden más bőrbajt. Elisimitja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT CIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1-20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár: Zalaegerszegen HORVÁTH ANTAL drogeriája.

Páratlan és csodás hatása.

Óvakodjunk utánaforoktól.

LEOPOLD GYULA

A hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41.

REQUINY-FÉLE

RÓMAI VÉRISZÍTŐ SZÖRP

páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító.

Nagy üveg 3 kor. 3 üveget 9 kor. utánvéttel küld:

REQUINY ATTILA gyógyszerész Budapest, VII., Küllő-kerepesi út 24.

A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ egyedül készítője.

Érdekes prospektus ingyen!

KÉSMÁRKI LENVÁSZON

DAMÁST.

áruk csak akkor valódiak,

VALÓDI SZEPESÉGI VÉD. JEGY ECHT ZIPSER

ha ezen védjeggyel vannak ellátva

VERSEGENYSÉG, ETVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG

gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-FÉLE**

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.

Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kalvin-tér.

TUDÓBAJOSOKNAK

és mindenkinak, aki köhög, rekedt, páratlan szöveget tesz a

Alapí-féle hársfamezszörp

Mintaüveget 8 koronáért küld

APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 64.

PLASCHER VITENS

ellismert legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

A világot bámulatba ejti a

Hammond

írógép.

Kizárólagos elárultók:

FARAGÓ TESTVÉREK

Budapest, V., Arany János-sz. 8.

Kérjen mindenki prospektust!

BALASSA FÉLE UBORKATE

Szeplő, májfolt, pattanás, miteszer, ráncok eltűnnek az arcáról a valódi angol

szappannal.

Nagy üveg ára 3 koronám. Kisebb üvegekkel 1 K. postán 1-20 K.

Főosztályi hely: **BALASSA KORRÉL** Budapest, Andrássy-ut 47.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

SCHULLER FERENCZ

ujjonnan berendezett elsőrangú éttermében

Budapest, VI., Andrássy-ut 39.

mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van.

KATZER

Magyarország legelső és legnagyobb szőrmégyártója

Budapest, Ó-utca 42, 44 (ma-jai ház), 45, 46, és Új-utca 48.

Katzer szőrmérei az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY

1000.000

VASÁRÉJON KISS-FÉLE SZERENCSEJE NAGY KISS-KÖRÖLY-TÁRSASÁG BUDAPEST, V. MÁTYÁS-UTCA 10.

BABYMIRA-CRÉM

legjobb szer kiütések, ótvár, ráncok, feldörzsölt és kipállott bőr gyógyítására.

Egyedüli készítő:

BRODJOVIN H. gyógysz. ZÁGRÁB

5 doboz ára bér. 8 K 20 f., 10 doboz 5 K 80 f.

A DREZDAI MOTORGYÁR

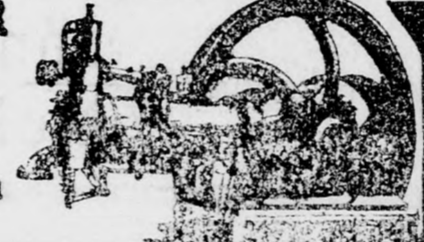
rézárnyéttársaság

benzin-, gáz-, szélvágó-motorral és benzín-bekomóbiljakkal szakszerűen ellátott legjobbak az összes gyártmány között.

Vezér-képviselet: **GELLÉRT IMÁCS és Tsa**

Budapest, VI., Teréz-körút 41.

Prospektus ingyen.

Pacific

TOJÁS KÉSZÍTMÉNY

tojás-sárgája helyett használandó a étkezés és főzésnél.

NAGY MEGTAKARÍTÁS.

Kapható minden főzerőzetben és drogeriákban. Készítő: **STROGENTZ TESTVÉREK R-T** vegyészeti gyára, BUDAPEST.

„Zsorna”-féle

NBPPELEJTS védjegyű férfi nyakkendő, kitűnő

magyar Ipari

PARIS SZÁLLODA

Szállósnak: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.

100 szoba 2-20 K-tól feljebb, kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarból és

Eladó házak és házhely.

Zalaegerszegen a Kossuth-utcában 34. és 44. szám alatti **házak** bármelyike, valamint a vasutmenti új utcában egy **házhely eladó.**

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Pásztor Károly

Kossuth-utca 44.

GYOMORBETEGEKNEK,

akik meghűlés, gyomortulterhelés, évezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledelek, vagy szabálytalan életmód folytán **gyomorhajban, gyomorkatharásban, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban** szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztítószert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyszerjének talált növényekből jó borral vegyítve készül. Erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, főfájás, fejfőgés, gyomorfőgés, melyek idült gyomorhajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, köllikafájdalmak, szíverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, a melyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszertárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, János-háza, Devecser, Kiscell, Muraszombat, Bellatinca, Marcali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Németsújvár, Szentgothárd, Oriszentpéter, Alsólendva, Muraszerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztricza, Pince, Páka, Ujduvár, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszertárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar Monarchiában a gyógyszertárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszertárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patéka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényéknél, esúznál és meghűléseknél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz”,

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.